Poštnina plačana v gotovini.

Posamezna številka Din 1·—.

Minister dr. Drago Marušič svojim volilcem

Mesečna naročnina 20 Din, za inozemstvo 35 Din. Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23. Tel.: 2566, int. 3069

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1. Telefon 3855. - Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Oglasi po ceniku. Pri večkratnih objavah popust

Današnja številka vsebuje:

Madjarsko priznanje
Novinarji so zborovali
Ban dr. Dinko Puc o gospodarskem sodelovanju Dravske in Savske banovine
Hrast v spomin francoskemu prijatelju
Občni zbor SVD

Št. 35 Izhaja dnevno razen ponedeljka in dneva po prazniku

V Ljubljani v torek, dne 28. maja 1935

Rokopisov ne vračamo Leto I

Madjarsko priznanje

Bilo bi odveč spet in spet ponavljati, da je Društvo narodov z resolucijo z dne 10. decembra l. l. spoznalo Madjarsko za krivo marsejskega zločina in da jo je temu primerno tudi obsodilo. Tako smo si to resolucijo razlagali mi in tako si jo je z nami razlagala tudi vsa mednarodna javnost, ki še ni zgubila smisla za poštenje, pravico in resnico. In v uteho nam je bilo že preje, da je bila ta mednarodna javnost zares povsem in brezpogojno na naši strani. Pretežke, preveč konkretne in jasne so bile obtožbe naše vlade pred mednarodnim ženevskim forumom, da bi ne dosegle tega, za nas tako razveseljivega učinka: Madjarska je bila obsojena, Madjarska je v Ženevi kapitulirala

To je bil uspeh naših javnih obtožb, to je bil uspeh naših nepobitnih dokazov!

Pričakovali smo, da bo madjarska vlada vse svoje nadaljno zadržanje v tem vprašanju spravila v nedvoumen in popoln sklad z izglasovano resolucijo.

Žal, temu ni bilo tako. Najprej doma, potem pa še v tujini — in celo pred samim svetom DN! — je hotela izsiliti drugačno tolmačenje ženevske resolucije. Madjarski narod je pod vplivom domačega časopisja živel v prepričanju, da ni bila Madjarska tista, ki je klonila v Ženevi pod težo prepričevalnih dokazov naše vlade, marveč — Jugoslavija... In še to mu je to časopisje sugeriralo, da se je madjarska **sama in prostovoljno ponudila**, da stvar doma prišče in svojo »nedolžnost« dokaže...

A kako je madjarska vlada **mednarodno** pojmovala svoje obveze in dolžnosti iz resolucije z dne 10. decembra l. l., nam je najboljše dokazilo njeno poročilo svetu DN z dne 12. januarja t. l. Budimpeštanska vlada se je v njem ponašala tako, kakor da sploh ni kriva in da v Ženevi prav za prav za noben pregrešek in nikdar obsojena ni bila. In vendar je resolucija z dne 10. decembra l. l. njeno odgovornost za marsejski atentat na jasen in nedvoumen način izrazila **v besedilu samem**. Zares — cinično ponašanje obtoženca, ki svoje krivde spričo predloženih mu dokazov ne more več oprati, pa jo vendar še taji, vztrajno in prav do konca taji...

Ko je Madjarska lani sedela na zatožni klopi pred svetom DN, ni noben razsoden človek mogel pričakovati — oprostilne razsodbe ženevskega sodišča. Še celo njeni mednarodni odvetniki so jo tedaj pustili na cedilu in njeni zaupni zagovorniki so prosili le za —milost, za milo in najnižjo kazen... Obtožena Madjarska pa edina ni imela toliko poguma, da bi rešila še zadnjo čast z — možatim priznanjem.

Šele po energičnem in neprizanesljivem odgovoru naše vlade na njeno tendenciozno poročilo z dne 12. januarja t. l. je končno — po šestih mesecih! — vendarle izrekla svoj konfiteor: in to pred samim svetom DN, pred sodiščem, ki jo je sodilo...

V soboto popoldne je med razpravo o jugoslovansko-madjarskem sporu vstal sam **madjarski delegat Velics** in vpričo vseh prečital izjavo madjarske vlade:

»Madjarska vlada se zaveda svoje mednarodne odgovornosti in bo v smislu resolucije sveta DN storila vse, da onemogoči na madjarskem ozemlju vsako teroristično akcijo ali pripravo zanjo.«

Doživeli smo tako to pozno, a vendar še možato priznanje obtoženca, ki se je zrušil pod težo strašnega bremena neovrgljivih dokazov... To madjarsko samoobtožbo in samoobsodbo sprejemamo zdaj z velikim zadovoljstvom na znanje. A sprejemamo jo obenem s iskrenim zadoščenjem, saj je bila izrečena vpričo celega sveta, in to **prav tam, kamor se je naša vlada, ki ji ni bilo do nikakih represalij, obrnila** v popolnem zaupanju do mednarodne pravice.

Madjarski delegat pa ni samo priznal, madjarski delegat je tudi — obljubil. In obljubil je spet **pred samim svetom DN**, s čimer so njegove obljube zadobile še mednarodno jamstvo te najvišje mednarodne ustanove. Ne samo mi, marveč vsaka država more in sme zdaj Madjarsko klicati na odgovor pred najvišje ženevsko sodišče, kadarkoli i.. kakor hitro bi se Madjarska za dosego svojih revizionističnih naklepov posluževala nezakonitih sredstev mednarodnega terorizma.

Sobotno zasedanje sveta DN pa nam je v tolažbo za veliko in nepopravljivo izgubo prineslo še eno zadoščenje: Poročevalec v jugoslovansko-madjarskem sporu Eden, angleški varuh pečata in stalni zastopnik Velike Britanije pri DN, je v svojem zaključnem poročilu pred vsem svetom pohvalil **»dobro voljo« in »duh pomirljivosti« naše države**, ki sta odločilno pripomogla k tako srečni rešitvi spora.

Zdaj samo upamo, da bo Madjarska to našo dobro voljo in ta naš pomirljivi duh znala ceniti — v smislu izjave in obljub svojega zastopnika — z dejanji! To bo predvsem njej sami, a posredno tudi vsem njenim sosedom v korist, saj stojimo tik pred odločilnimi posvetovanji o ureditvi srednjeevropskih razmer, ki jih je prav do včeraj tako močno še zastrupljala — madjarska nepomirljivost.

Kaj želi Mussolini?

Mir v Evropi, a — proste roke v Afriki...

Pakt DN je lepa reč, a ne sme se ž njim ubiti sodelovanja v Evropi

Odmevi Mussolinijevega govora in ženevskega kompromisa

Napoli, 27. maja AA. V vzhodno Afriko je odplul parnik »Conte Biancamano«. Na parniku je general Santini z 68 častniki in 1700 vojaki. Razen tega so nanj naložili tudi mnogo vojnega materiala.

Italija zahteva svobodo akcije

Pariz, 27. maja. Havas poroča: Tudi današnji listi še zmerom komentirajo včerajšnji govor predsednika vlade Mussolinija. **»Journal«** pravi, da je Mussolinijeva linija jasna: Predsednik italijanske vlade dela za izvedbo načrtov, sklenjenih v Stresi. Mussolinijeva taktika je po sodbi tega lista precej podobna taktiki Poljske, z drugimi besedami: **Italija hoče, da se ji pusti zadostna svoboda akcije.**

Merilo prijateljstva in sovraštva — Abesinija

»Echo de Paris« definira Mussolinijev govor tako, da hoče Italija biti prijateljica vsaki državi, ki bi z njo sodelovala in nasprotnica vsake tiste države, ki bo hotela onemogočiti njeno akcijo v Afriki. Glede na to pravi list, da se je **Laval v Ženevi zelo trudil, da omehča britanski odpor zoper italijansko akcijo v Afriki.** Naposled pravi **»Echo de Paris«**, da **bi bilo nesmiselno zahtevati od Francije, da bi se pretirano zavzemala za spoštovanje pakta DN v Vzhodni Afriki, če bi se s tem ubilo sodelovanje v Evropi.** Današnja **»Republique«** pa resumira svoj komentar v besede, da želi Mussolini za Italijo **mir v Evropi in proste roke v Afriki.**

Italija v Afriki in Evropi

Rim, 27. maja. AA. Rimski listi v svojih nadaljnih komentarjih Mussolinijevega govora posebno poudarjajo tisti del, ki je posvečen abesinskemu vprašanju. **»Giornale d'Italia«** pravi med drugim, da zahteva čedalje večja sovražnost, ki jo kaže Abesinja nasproti Italiji ne samo vojaško pripravljenost, temveč tudi **odločno razčiščenje položaja.** Italija, pravi list, se zaveda svoje dolžnosti kot evropska velesila. Zato pa mora skrbeti, da ne pusti nekaznovanih napadov barbarskih narodov na svoj ugled. Italija ne more pristati na nobeno politično ali diplomatsko transakcijo, pri kateri naj bi se koncesije v avstrijskem problemu nadomestile z ublažitvijo italijanskega stališča v Vzhodni Afriki. **Naj bo, pravi list, nadaljni razvoj dogodkov v Abesiniji tak ali tak, afriški zapletljaji nikakor ne bodo mogli odvrniti Italije od njenega političnega delovanja v Evropi.**

Zakaj na Brennerju s puško, a v kolonijah križem rok?

»Popolo di Roma« pravi med drugim, da so v zmoti tisti, ki mislijo, da bo Italija v drugih delih sveta mirno gledala žalitve in krivice, samo zato, da ji ne bo treba vzeti niti enega samega polka z Brennerja.

»Popolo d'Italia« pa pravi, da bo nastop nekaterih držav nasproti Italiji v abesinskem vprašanju preizkušnja za njihovo prijateljstvo. Italija ne more usmeriti vse svoje zunanje politike samo na obrambo Brenerja, ker je avstrijski problem splošno evropski problem. List pripominja, da Italija ne bo dopustila, da bi se ponovila igra, ko je bila Italija tako zelo prizadeta z nekim evropskim vprašanjem (jadranskim, op. uredn.), da so jo izpregledali pri razdelitvi prekomorskih mandatov.

»Gazzetta del Popolo« pravi, da so Mussolinijeve besede o potrebi svobodne akcije Italije v Afriki — italijanski odgovor nekaterim neiskrenim prijateljem.

»Corriere della Sera« pravi, da bi nekateri prijatelji Italije hoteli videti Italijo do zob oboroženo na Brennerju, obenem pa križem rok v kolonijah. List pravi, da italijanski narod ne more razumeti takšnega pojmovanja.

DN je rešeno, a kaj bo z — Abesinijo?

London, 27. maja. AA. Današnji **»Times«** piše, da je ženevski sklep o abesinskem sporu rešil DN in evropsko diplomacijo poloma. Iz Mussolinijevega govora pa izhaja, da Italija po vsej priliki ne bo ustavila prevoza svojih čet v Vzhodno Afriko. Zato je sklep DN samo poizkus, ki naj omogoči končni sporazum.

»Daily Telegraph« smatra, da je Mussolini pokazal svojo moč s tem, da je v Ženevi popustil. Mussolini pa ni popustil nasproti Abesiniji, marveč le nasproti evropskemu javnemu mnenju in zaradi miru, ki je bil v nevarnosti. S tem pa je bil oslabljen tudi položaj Društva narodov.

Eden zadovoljen

London, 27. maja. AA. Snoči se je vrnil iz Pariza, kjer se je ustavil na poti iz Ženeve varuh državnega pečata lord Eden. Pri prihodu v London je izjavil poročevalcem listov, da so po njegovem prijatelji miru lahko zadovoljni z delom, storjenim na sedanjem zasedanju sveta DN. Minister je med drugim dejal, da je po zaslugi DN italijansko-abesinski spor zdaj krenil v smer prijateljske ureditve. Po Edenovi sodbi je DN tudi pri tej priliki ohranilo svojo avtoriteto in dokazalo svojo sposobnost za mirno urejanje mednarodnih sporov. Po Edenovih besedah gre pri tem velika zasluga tudi zastopnikom sprtih strank samih.

V Abesiniji — nezadovoljni

London, 27. maja. AA. Današnji **»Daily Telegraph«** pa poroča iz Addis-Abebe, da abesinski politični krogi niso posebno zadovoljni s sklepom sveta DN. Po tej vesti izjavljajo predvsem v Addis-Abebi, **da se ni dosegel sporazum, o ukinitvi italijanskih vojaških priprav.** Nevarno pa je tudi to, da so ureditev meja izrečno izločili iz arbitražnega postopka. V Addis-Abebi so zadovoljni le s tem, da je Italija končno le pristala na to, da smejo biti abesinski zastopniki v izvoljenem sodišču tudi tujci.

Potek volitev

v deželne in okrajne zbore

na Češkoslovaškem

Praga, 27. maja. ČTK poroča: Včerajšnje volitve v deželne in okrajne zbore na Češkoslovaškem so potekle popolnoma mirno. Doslej znani rezultati tako na Češkem kakor na Moravskem kažejo, **da so si stranke vladne koalicije ohranile svoje postojanke, posebno stranka češkoslovaških poljedelcev.** Henleinova stranka ima največ glasov na Moravskem, na Češkem pa ni napredovala. Na Češkem imajo češke stranke 48 mandatov, Nemci pa vsega skupaj 25. **Komunisti so izgubili sedem mandatov.** V Pragi je nacionalistična opozicija nekoliko izgubila v korist narodnih socialistov (stranka dr. Beneša); ta stranka je na prvem mestu tudi v Brnu.

Češki deželni zbor

Na Češkem je zveza sudetskih Nemcev dobila pri včerajšnjih volitvah 70.89% vseh nemških glasov, med tem ko je imela pri parlamentarnih volitvah 68.24%. **Na Moravskem** je pri parlamentarnih volitvah odpadlo nanjo okoli dve tretjini vseh nemških glasov, **včeraj pa je dobila blizu treh četrtin vseh nemških glasov.**

Odstotno razmerje izida volitev na Češkem je za posamezne stranke tákole (v oplepaju število mandatov): češkoslovaški poljedelci 13.55% (11 mandatov), češkoslovaški soc. demokrati 12.65% (10), narodni socialci 12.19% (10), češkoslov. lj. katoliška stranka 5.81% (5), češkoslovaška gospodarska stranka 6.3% (5), češkoslovaški fašisti (Gajda) 1.71% (1), češkoslovaški narodni blok 7.36%, komunisti 9% (7 mandatov), nemški socilni demokrati 4.72% (4), nemška zveza poljskih delavcev 2% (1), nemški krščanski socialci 1.82% (1), nemški blok 0.71% (4), zveza sudetskih Nemcev (Henlein) 22.21% (18).

Moravski deželni zbor

Praga, 27. maja. AA. Pri volitvah v moravski deželni zbor so dosegle posamezne stranke tele odstotke oddanih glasov:

Češkoslovaški poljedelci 3.7%, češkoslovaški socialni demokrati 12.6%, češkoslovaški narodni socialci 9.6%, češkoslovaška katoliška lj. stranka 16.2%, češkoslovaška gospodarska stranka 6.2%, socialisti 1.7%, narodni blok 3.4%, komunisti 8.4%, Poljaki 1.3%, nemški socialni demokrati 3.4%, nemška poljedelska zveza 1.2%, nemški krščanski socialci 3.3%, **Henlein 17.2%,** nemški narodni blok 0.4%.

Občinske volitve v Brnu

Praga, 27. daja. AA. Iz Brna poročajo, da so se včeraj tamkaj vršile obenem z deželnimi in okrajnimi volitvami tudi **občinske volitve za mesto Brno.** Vseh volilcev je bilo 159.123, za mandate so se pa potegovali kandidati 24 strank. **Največ glasov so dobili češkoslovaški narodni socialisti (35.518 in 21 mandatov).** Za njimi pride zveza sudetskih Nemcev (Henlein) z 21.924 glasov in 13 mandati.

Potek volitev v deželne in okrajne zbore na Češkoslovaškem.

V Podkarpatski Rusiji

Uradno priobčujejo še tele podatke o volitvah v deželno skupščino karpatske ruske krajine:

Skupno oddanih glasov 297.097, od tega neveljavnih glasov 7127, češkoslovaški poljedelci 27.173, češkoslovaški socialni demokrati 15.406, češkoslovaški narodni socialci 6.378, komunisti 7.435, češkoslovaška katoliška ljudska stranka 4.205, gospodarska stranka 2.703, republikanska zveza gozdnih delavcev 11.704, židovski republikanci 13.279, **ruski avtonomisti 17.628,** organizacija dolžnikov 1.462, uradniška organizacija 6.238, narodnji sjednoceni 4.003, židovska stranka 997, **madjarska narodna stranka 23.648, avtonomisti 25.902,** zveza pravoslavnih 5.534, madjarski krščanski socialci 13.280.

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za danes: Pretežno jasno, toplo, zelo verjetne nevihte.

Glavna skupščina jugoslovanskih novinarjev v Ljubljani

Ni organizacije v Jugoslaviji, ki bi združevala po političnem prepričanju in po svetovnih nazorih tako različne ljudi, kakor centralna organizacija jugoslovanskih novinarjev. Hrvatje, Srbi in Slovenci, člani narodnih manjšin, katoliški, pravoslavni in mohamedanci, pristaši vseh bivših in sedajnih strank pripadajo skupni novinarski organizaciji in vendar je njeno delo harmonično in vse poslovanje se razvija v najlepšem soglasju. Sodelovanje jugoslovanskega naroda v skupnem delu so naši novinarji praktično rešili.

To je pokazala tudi njih nedeljska glavna skupščina v Ljubljani. Prvi delegati sekcij so prišli v Ljubljano že v petek ter že prvi dan razpravljali z ljubljanskimi tovariši o nekaterih važnih vprašanjih. V soboto dopoldne in popoldne pa je bila v lepih prostorih avtomobilskega kluba plenarna seja centrale. Po seji, ki se je končala ob pol devetih zvečer, so priredili ljubljanski novinarji svojim tovarišem v Zvezdi prijateljski sestanek, ki je v resnici zaslužil to ime.

V mestni posvetovalnici se je v nedeljo začela točno ob pol enajstih dopoldne **glavna skupščina.** Otvoril jo je predsednik centrale g. **Kuzmić** iz Beograda, ki je pozdravil vse navzoče, imenoma pa: **zastopnika bana** načelnika dr. Vončino, zastopnika divizijskega komandanta **polkovnika Miljkovića, zastopnika škofa** kanonika **Volca,** zastopnika mestne občine **podžupana Jarca** in **rektorja univerze dr. Samca.**

Nato se je v toplo občutenih besedah spominjal tragične smrti našega velikega kralja, ki se je vedno izkazal kot zvest prijatelj novinarjev. Njegov spomin so počastili zborovalci z enominutnim molkom ter s slava-klici. Krepki »živio« pa so zaklicali mlademu kralju Petru II. Soglasno so bile nato sprejete udanostne in pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II, knezu namestniku Pavlu in predsedniku vlade Bogoljubu Jevtiću.

Predsednik Kuzmić je nato kratko poročal o raznih korakih centrale in njegovih intervencijah pri predsedniku vlade, finančnem ministru dr. Stojadinoviću ter prometnem ministru inž. Vujiću zaradi pokojninskega zavarovanja novinarjev, režima tiska in prometnih ter poštnih olajšav za novinarje.

Podrobno je nato poročal o delu uprave tajnik **Milenković** iz Beograda. Zlasti obširno je govoril o pokojninskem zavarovanju novinarjev, o raznih stanovskih vprašanjih ter o odnošajih novinarjev do raznih drugih organizacij, kakor združenju »stručne štampe«, ki ga novinarji odklanjajo.

O **blagajniškem** poslovanju uprave je poročal blagajnik **Dragičević** iz Beograda. V imenu nadzorstva je poročal član navosadske sekcije **Medenica,** ki je predlagal upravi razrešnico ter nekaj predlogov, ki naj še zboljšajo blagajniško poslovanje centrale. Po kratki debati so bila vsa poročila in vsi predlogi soglasno sprejeti.

V imenu **verifikacijskega odseka** je poročal Grgur **Kostić.** Ugotovil je, da je na skupščini navzočih 49 delegatov, in sicer je zastopana beograjska sekcija s 17, zagrebška s 15, ljubljanska z 9, novosadska s 5 in sarajevska s 3 delegati.

Tajnik Milenković je poročal tudi o reformi novinarske uredbe.

Po poročilu uprave ter referatu tajnika Milenkovića se je razvila krajša debata, tekom katere se je tudi ugotovilo število članstva. Ljubljanska sekcija ima 79 rednih in 15 pripravnih, beograjska 163 rednih in 34 pripravnih, zagrebška 137 rednih in 32 pripravnih, novosadska 39 rednih in 17 pripravnih in sarajevska 39 rednih in 15 pripravnih članov. Skupno je torej v novinarski organizaciji organiziranih 578 poklicnih novinarjev.

Soglasno so bile nato sprejete resolucije v katerih se zahteva, odnosno predlaga:

Pokojninsko zavarovanje novinarjev naj se izvede s pomočjo države in časopisnih podjetij, kot glavni koristnikov novinarskega dela.

Pooblašča se centralna uprava, da začne akcijo za reformo sedanje novinarske uredbe.

Sedanji »režim štampe« otežkoča napredek listov in se naj zato izpremeni. Tudi zakon o tisku je potreben reforme. Znižajo naj se previsoke takse na inserate in centralna uprava naj stori potrebne korake za zaščito novinarskega imena.

Enako je bila soglasno sprejeta resolucija, ki jo je predlagal g. **Seunig** iz Ljubljane na podlagi svojega temeljitega referata o previsokih **telefonskih** tarifah, ki naj bi stopile dne 1. julija z novim pravilnikom v veljavo.

Soglasno je bil izvoljen nato za predsednika direktor »Novosti« Slavo **Jutriša** (ker pride letos po vrstnem redu predsedniško mesto na Zagreb). S tem je bil občni zbor zaključen, nakar se je takoj centralna uprava naslednje konstituirala: predsednik **Jutriša,** 1. podpredsednik Andra **Milosavljević, Beograd,** 2. podpredsednik **Virant,** »Jutro«, tajnik **Milenković** in blagajnik dr. **Krstanović,** oba iz Beograda.

Ob dveh popoldne je bilo v »Unionu« skupno **kosilo** novinarjev, ki ga je odlično pripravil restavrater **Šterk.** Vrsto napitnic je otvoril predsednik ljubljanske sekcije **Virant** kot domačin, na kar sta z lepimi in tehtnimi besedami pozdravila novinarje načelnik dr. **Vončina** in podžupan **Jarc.** Po skupnem kosilu so priredili novinarji izlet na Vič, kjer so bili v gostilni Novak dobro postreženi.

Pozitivno delo za napredek našega novinarstva je bila letošnja glavna skupščina jugoslovanskih novinarjev v Ljubljani po zaslugi ljubljanskih novinarjev in ustrežljivosti občine ter Tujsko-prometne zveze pa je bila tudi sijajna propaganda za Ljubljano in za lepote Slovenije.

Bela knjiga o Hitlerjevem govoru

London, 27. maja. AA. Diplomatski urednik **»Daily Telegrapha«** piše v današnji številki svojega lista, da bo angleška vlada ustregla želji mnogih članov obeh zbornic in v obliki **Bele knjige izdala v uradnem angleškem prevodu doslovno besedilo Hitlerjevega govora.** Na ta način naj bi člani obeh zbornic imeli priliko, da dodobra prouče vsebino Hitlerjevega govora. Podobno je poročal včeraj **»Sunday Times«,** ki pravi, da se naj vsi, ki se v Angliji bavijo s politiko, poglobe v vsebino Hitlerjevega govora...

Pojasnila daje Berlin

Rim, 27. maja. AA. Neki italijanski listi še vedno pišejo o Hitlerjevem govoru. »Giornale d'Italia« pravi med drugim, da Hitlerjeve točke ne dajejo dovolj jasne slike o nemški zunanji politiki in da je sedaj na diplomaciji zapadnoevropskih sil, da v razgovorih z Berlinom pojasnijo posamezne Hitlerjeve točke napram konkretnim evropskim vprašanjem. Italija, pristavlja list, bo vsekakor nastopila v tem zmislu.

Politični položaj na Grškem

Atene, 27. maja b. Grčija se pripravlja intenzivno na državnozborske volitve, ki bodo, kakor je sedaj nepreklicno določeno, 9. junija. Vlada, ki ji načeluje g. Tsaldaris, je skušala pridobiti za vsako ceno opozicijo za to, da bi sodelovala aktivno pri junijskih volitvah. Opozicijske stranke so v nasprotju s to vladno željo zahtevale, da naj vlada ugodi njih zahtevam, sicer bodo proglasile abstinenco. Vlada g. Tsaldarisa ni ugodila njih zahtevam, nakar so voditelji opozicije **Papanstasiju, Papaandreju** in **Sofulis** odločili, da se od junijskih volitev abstinirajo. Tudi general **Panoglas,** ki je imel namen udeležiti se volitev, izjavlja, da mu to ni mogoče, ker ni hotela vlada podaljšati roka za vlaganje kandidatnih list. Vlada je imela zaradi tega ravnanja skupne opozicije več sej, na katerih je razpravljala o nastalem političnem položaju in o ukrepih proti opoziciji. V vladnih krogih se zatrjuje, da bo vlada smatrala vsako abstinenco kot kršitev zakona, ker je udeležba pri volitvah dolžnost slehernega državljana.

Narodno-socialistični teroristi v Nemčiji

Berlin, 27. maja. AA. Monakovski policiji se je posrečilo priti na sled skupini dozdevnih teroristov, ki so očitali vodstvu narodno-socialistične stranke, da je preveč odnehalo od svojega programa in popustilo nasproti Židom. Ti dozdevni teroristi so izsiljevali mnoge monakovske trgovce, od drugih lahkovernih imovitih ljudi so pa izmamljali denar, češ da ravnajo v duhu narodnosocialističnih idealov.

Reorganizacija borbenih oddelkov v Avstriji

Dunaj, 27. maja. AA. Uradno poročajo: Podkancelar knez Starhemberg je dal glede na apel patriotske fronte in Heimatschutza v Salzburgu **navodila za reorganizacijo borbenih organizacij.** Prav v kratkem bo izšel odlok, da se ukine sprejemanje novih članov, nato bodo pa izključili iz organizacije vse tiste, ki so stopili vanje šele po 1. februarju 1934.

Sprava med Litvo in Poljsko?

Kovno, 27. maja. AA. Čeprav Litva in Poljska nista v uradnih zvezah, je vendar več pooblaščenih oseb izreklo v Varšavi sožalje ob smrti maršala Pilsudskega. To litovsko gesto si tolmačijo kot znak za spravo in vidijo v njej možnost zboljšanja razmerja med Poljsko in Litvo.

Kratke vesti iz tujine

Lizabona, 27. maja. W. Minister vojne in mornarice ter notranji minister sta danes **komaj ušla smrti.** Ko sta prisostvovala manevrom, je nenadoma v njuni neposredni bližini eksplodirala bomba. Na čudežen način sta ostala oba ministra brez poškodb, medtem ko je 18 drugih oseb težko ranjenih. Zatrjujejo uradno, da je bila eksplozija čisto slučajna in da ni v zvezi z nikakim atentatom.

Moskva, 27. maja. W. Uradno potrjujejo, da bo češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš obiskal Moskvo 18. junija. Prav tako zatrjujejo, da je Laval povabil Litvinova na uraden obisk v Pariz. Dan poseta pa ni še določen.

Sofija, 27. maja. AA. Danes ob 10:30 je Nj. Vel. kralj Boris sprejel v avdienci člane upravnega odbora jugoslovansko-bolgarske lige v Beogradu. Zvečer odpotujejo člani te lige, kakih 240 oseb, nazaj v Beograd. Bolgarska javnost jim pripravlja prisrčno slovo.

»To je že od sile — sedaj si že trikrat vsadil to-le staro metlo.«

V nekaj vrstah

Včeraj je ves znanstveni svet proslavil spomin na Roberta Kocha, ki je umrl pred 25 leti. Vse njegovo delo je bilo posvečeno delu za raziskovanje nalezljivih bolezni ter je na tem polju ustvaril prava temeljna dela, ki so omogočila velik napredek pri zdravljenju in pobijanju nalezljivih bolezni.

Britanski lord čuvar pečata Eden se je za nekaj časa ustavil v Parizu. V spremstvu britanskega veleposlanika si je lord čuvar pečata ogledal razstavo italijanskih umetnosti.

Agencija Tas poroča, da bo 29. maja odletelo neko češkoslovaško vojaško letalo z zastopniki češkoslovaškega letalstva pod vodstvom šefa češkoslovaškega vojaškega letalstva generala Fajfla v Moskvo, da vrne obisk sovjetskih letalcev na Češkoslovaškem.

Fašistična poslanska zbornica je soglasno odobrila francosko-italijanski dogovor od 7. januarja t. l. Začele so se parlamentarne počitnice.

»Newyork Times« poroča, da bodo po zanesljivih vesteh Združene države v kratkem predlagale sklicanje nove gospodarske konference vseh zainteresiranih držav zaradi dogovora o načelnih osnovah sporazuma o stabilizaciji razmerja med glavnimi svetovnimi valutami in o znižanju carinskih tarif.

V Stockholmu se je začela svečana proslava 500letnice švedskega parlamenta »rykstaga«. Švedski parlament svečano proslavlja dan, ko se je pred 500 leti sestal v Arbovi.

Iz Charleroija v Belgiji poročajo, da je osrednji odbor zveze rudarjev po viharni debati sprejel kompromisni predlog, ki ga je podal v soboto mešani odbor za likvidacijo rudarske stavke.

Papež je imenoval pariškega kardinala Verdierja za pontifikalnega odposlanca na kongresu češkoslovaških katoličanov meseca junija v Pragi.

Papež je čestital holandskim delegatom na mednarodnem kongresu bolnic zaradi njihovega nastopa. Ti delegati so namreč protestirali zoper to, da ne pride vprašanje sterilizacije na dnevni red prihodnjega kongresa v Parizu. Kakor znano so nemški delegati nastopili proti temu protestu.

V Moskvo so prispeli češkoslovaški umetniki, ki bodo organizirali razstavo češkoslovaške umetnosti v Moskvi. Ob istem času se bo vršila tudi v Pragi razstava sovjetske umetnosti.

DNB poroča iz Rejkjavika, da so na severni obali Islanda čutili niz potresov. Najmočnejši so bili v krajih, ki so slabo naseljeni. Ponekod so potresne sunke spremljali tudi izlivi lave.

Finančni minister Morgenthau je izjavil, da bo v kratkem izdal triodstotne bone v znesku 50 milijonov dolarjev. Krožili bodo do leta 1946.

V velikem samostanu v Cuenci na Španskem se je vršil tretji kongres mladinskih društev katoliške akcije, ki je največja španska politična stranka. Vodja stranke je, kakor je znano, sedanji minister vojske Gil Robles. Zbralo se je kakih 50.000 mladeničev. Glavni govor je imel Arrada Salmon, ki je izjavil, da je Španiji potrebna zdaj doba socialne pravice, ki pa jo lahko ustvari samo katoliška stranka.

V mnogih mehiških pokrajinah so divjale nevihte z velikimi plohami. Žetev je tamkaj skoraj popolnoma uničena. Tudi reke so ponekod prestopile bregove. Promet je ukinjen. Število človeških žrtev še ni znano.

»Daily Telegraph« prinaša članek svojega strokovnega urednika za pomorska vprašanja, ki pravi, da se zdaj pripravljajo načrti za nov britanski drednot, ki bo krščen na ime kralja Jurija V. Bodoči drednot »Kralj Jurij V.« naj bi imel 35.000 ton ter naj bi bil popolnoma kos francoskima vojnima ladjama »Dunckerque« in »Strasbourg« ter najnovejšim italijanskim drednotom, ki so pravkar v delu.

Preliminarna pomorska konferenca med Veliko Britanijo in Nemčijo se bo začela 4. junija v Londonu. Nemška delegacija odpotuje, kakor se doznava, 2. junija v London. Vodil jo bo gospod Ribbentrop, razen njega pa bodo člani delegacije še admiral Schuster, neki fregatni kapitan in neki tajnik. Konferenca bo imela samo posvetovalen značaj.

Sovjetska vlada je sklenila zgraditi na Šmitovem otoku letališče. Na letališču se bo nahajala jata letal, ki bo namenjena preiskavam arktičnega ozemlja. Vodja sovjetskih letalskih sil za arktična preiskovanja je že odpotoval na Šmitov otok.

Pred španskim sodiščem za zaščito ustavnosti se je začela razprava proti bivšemu predsedniku katalonske avtonomne vlade Kompanisu. Obtoženih je tudi šest bivših katalonskih ministrov. Obtožnica jim očita, da so sodelovali pri oktobrskih dogodkih v Španiji in zahteva za vsakega obtoženca 30 let ječe.

Iz Harkova poročajo, da je tamošnje sodišče obsodilo učitelje, ki so krivi nesreče njihove šolske dece. Kakor je znano, je med izletom nedavno tega utonilo 29 otrok, ker se je splav zaradi nepazljivosti spremljevalcev prevrnil. Glavnega krivca je sodišče obsodilo na pet let ječe.

Iz Liberca poročajo, da je na severnem Češkem divjala strahovita nevihta. Utrgal se je oblak in je več ur lilo kakor iz škafa. Mnogo hiš je hudo poškodovanih. Trpela je posebno živina. Brzojavne zveze so prekinjene. Na vso srečo neurje ni terjalo nobene človeške žrtve.

Iz Tacome (država Washington USA) poročajo, da so tamkaj v velikih skrbeh za usodo Georgea Philippa, sina nekega tamkajšnjega večkratnega milijonarja. V petek so neznani gangstri dečka odpeljali in zahtevali po posredovalcih 200.000 dolarjev odkupnine. Boje se, da otroka niso ubili.

Odhod madjarske delegacije v Rim

Budimpešta, 27. maja b. Te dni je odpotovala v Rim madjarska delegacija trgovinskega ministrstva, ki ma nalog, da regulira na osnovi obstoječe italijansko-madjarske konvencije nekatera vprašanja trgovinske izmenjave blaga med obema državama, v prvi vrsti vprašanje določitve kontingenta madjarskega žita za uvoz v Italijo.

Volitve v »rdečem obroču« okoli Pariza

Pariz, 27. maja. Havas poroča: Včeraj so se tu vršile volitve 50 okrožnih poslancev v tistem delu seinskega okrožja, ki leži izven pariškega mestnega področja. Znani so že končni rezultati za 27 mandatov, za ostalih 23 se bodo vršile ožje volitve. Udeležba volilcev je bila slaba. Povprečno je volilo 75 odstotkov vpisanih volilcev. Komunisti so spet pridobili — osem mandatov, izgubili pa so samo enega.

Prestolonasledniški par v Kodanju

Kodanj, 27. maja. AA. Včeraj se je pripeljal v Kodanj danski prestolonasledniški par. Po prisrčnem pozdravu, ki so ga jim izkazali, se je mladi prestolonaslednik Frederik s svojo soprogo princeso Ingrido odpeljal po svečano okrašenih ulicah do dvora, v vseh cerkvah so pa med tem zvonili zvonovi.

Odločilna seja francoske vlade

Pariz, 27. maja. **Havas poroča:** Današnji listi kažejo mnogo optimizma glede važnih ukrepov, o katerih bo sklepala današnja ministrska konferenca. Kakor znano ima konferenca sprejeti **končni sklep o obsegu posebnih pooblastil, ki jih bo vlada zahtevala od parlamenta.** Zakonski predlog o teh pooblastilih bo jutri predložil poslanski zbornici finančni minister Germain Martin, ker je predsednik vlade Flandin še vedno bolan.

Belgijska obletnica

Beograd, 27. maja. AA. Belgijsko poslaništvo nas naproša, da objavimo tole:

Julija meseca bodo v Belgiji proslavili stoletnico kraljevskih muzejev umetnosti in zgodovine. Muzeje je ustanovil kralj Leopold I. Zbirke so se izpopolnjevale postopno pod pokroviteljstvom kraljevskega doma s podporo plemenitih darovalcev. Te muzejske zbirke so veren izraz tvornega duha belgijskega naroda iz daljne davnine do sedanjosti. Belgija vabi vse države in njihove duhovne predstavnike, da prisostvujejo tej proslavi.

Imenovanje pri katastrski upravi

Beograd, 27. maja b. Za pomožnega arhivarja pri katastrski upravi v Krškem je postavljen **Mihael Zrimšek.**

Povratek Nj. Vis. kneginje Olge iz Splita

Beograd, 27. maja b. Danes dopoldne ob 9. uri se je vrnila v Beograd Nj. Vis kneginja Olga, ki je prisotvovala v Splitu krstu ladje, ki ima po njej svoje ime.

Nov predsednik židovske cerkvene občine

Beograd, 27. maja b. Za predsednika židovske cerkvene občine je izvoljen **dr. Batić Tiade** na mestu dosedanjega dr. Bonovića, ki ga je sodišče zaprlo v zvezi z afero Thurntaxisa.

Odhod admirala Mougeta

V nedeljo ob 23.10 je francoski admiral Mouget s svojim štabom zapustil Beograd. Na razstanku je bilo več generalov in častnikov s poveljnikom Beograda *Tomićem* na čelu, dalje več mornariških častnikov z admiralom *Polićem* na čelu, zastopniki zunanjega ministrstva, predstavniki mestne občine, francoskega poslaništva itd.

Pri prihodu admirala *Mougeta* na postajo je godba zaigrala francosko himno, prav tako tudi pri odhodu vlaka. Preden je stopil v vagon, se je francoski admiral Mouget prisrčno pozdravil z vsemi prisotnimi zastopniki vojaških in civilnih oblasti in se toplo zahvalil za bratski sprejem, ki ga je doživela delegacija francoske vojne mornarice pri svojem obisku.

Poročevalcu Agencije Avale je admiral Mouget izjavil: *Globoko hvaležen sem za prisrčen in bratski sprejem, ki sem ga doživel, in za vso pozornost, ki nas je obdajala za časa našega bivanja med vami. Najbolj me je pa ganilo to, da je vse to prihajalo od srca in da je tak sprejem viden izraz bratskih čuvstev, ki jih gojita oba naša naroda drug do drugega. Kličem vam: Živela Jugoslavija!*

Na ta vzklik admirala Mougeta so vsi prisotni gromko odgovorili: *Vive la France!*

Pri odhodu vlaka je prisotno prebivalstvo, ki se je prišlo v velikem številu poslavljat od zastopnikov velike francoske mornarice, priredilo Franciji viharne ovacije.

Trgovci! Pred naročilom blaga si oglejte XV. mednarodni velesejem v Ljubljani, ki traja od 1. do 11. junija t. l. Tu se vam nudi popoln pregled industrijskih in obrtniških proizvodov po najnižjih cenah. V času velesejma zamorete vsakokrat potovati v Ljubljano s polovično voznino. Treba le vsakokrat kupiti na postajni blagajni železniško izkaznico za 5 Din, ki jo blagajna žigosa in vpiše vanjo številko vozne karte. Na velesejmu dobite potrdilo o obisku, nakar velja vozna karta za brezplačen povratek.

* Našim kadilcem. Monopolska uprava bo izdala za XV. Ljubljanski velesejem od 1. do 11. junija posebno vrsto »Vardar« in »Drina« cigaret. Te razstavne cigarete se bodo prodajale v škatljicah po 20 komadov po ceni, ki velja za navadne »Vardar« oziroma »Drina« cigarete ob času velesejma in sicer edinole v trafiki na sejmišču.

Vsem volilcem Jevtičeve liste v Dravski banovini

V nedeljo, dne 5. maja 1935 ste šli samozavestno na volišče ter oddali glasove za listo g. Jevtića, zavedajoč se, da glasujete s tem za obnovo političnega in gospodarskega življenja našega naroda ter za mir, red in poštenost v državni upravi. Z Vašim moškim nastopom ste omogočili lepo zmago tej listi ter Vam izrekamo za to najiskrenejšo zahvalo! Bodite uverjeni, da bomo storili vse, kar je mogoče, da ta načela popolnoma zmagajo.

Za glavni volilni odbor liste
gospoda Jevtića:
predsednik:
dr. Drago Marušič.

Ban dr. Dinko Puc o gospodarskem sodelovanju Dravske in Savske banovine

»Jugoslovenski Lloyd« je začel objavljati rezultate svoje ankete o gospodarskem sodelovanju Dravske in Savske banovine. To sodelovanje smatra list za potrebno, ker se je pri organiziranju pomoči kmetu izkazalo, da so razmere, v katerih živi kmet v Dravski in Savski banovini, precej različne od onih v drugih delih države. Tako n. pr. se je izkazalo, da se je s pretiranim pesimizmom presojala zadolženost kmeta.

Videlo se je tudi, da je kmetska zaščita kmetu v Savski in Dravski banovini več škodovala ko koristila. Nadalje se je izkazalo, da bi se moglo ozdraviti gospodarsko življenje s tem, da se pomaga industriji v Dravski in Savski banovini. V ta namen pa je potrebno ožje sodelovanje gospodarskih činiteljev obeh banovin. Treba se je **osvoboditi vseh predsodkov**, zlasti nekaterih vplivov, ki so se pojavili v zadnjem času. Po svojem gospodarskem sestavu je Dravska banovina navezana na sodelovanje z drugimi banovinami, zlasti s Savsko, ker tu prodaja mnogo svojih industrijskih izdelkov. Da bi prišlo do čim uspešnejšega gospodarskega sodelovanja obeh banovin, je priredil »Jugoslovenski Lloyd« anketo med najvidnejšimi zastopniki Dravske banovine ter v svoji nedeljski številki kot prvi rezultat te ankete objavil **izjavo bana dr. Dinka Puca** in generalnega tajnika Zbornice za TOI **Ivana Mohoriča.**

Ban dr. Puc je v svoji izjavi uvodoma naglasil, da je tudi **njegova želja** in da bo pri vsaki priliki naglašal potrebo čim ožjega sodelovanja gospodarskih ljudi iz Dravske in Savske banovine, ker to **zahtevajo skupni interesi** obeh banovin. To sodelovanje so mogli konkretneje pokazati že pri sodelovanju ljubljanskega in zagrebškega velesejma.

To sodelovanje — je izjavil gospod ban — se mora v prvi vrsti **pokazati na kulturnem, turističnem in gospodarskem področju.** Ker gravitira naš **turistični promet proti** morju, je potrebno, da se **zgradi avtomobilska cesta Ljubljana—Sušak.**

Od te turistične ceste bi imela vsekakor tudi Slovenija velike gospodarske koristi. Ta direktna avtomobilska cesta bi bila dolga **samo 114 km** ter so njeni gradbeni stroški proračunjeni na 140 do 150 milijonov dinarjev. **Po rezultatih ankete je finansiranje tega projekta izvršljivo.** Predlog, da Dravska in Savska banovina plačata vsaka po eno petino, država pa tri petine gradbenihi stroškov, je odobren.

Dokler se ta načrt ne uresniči, ni mogoče, da bi se razvil turizem v obeh banovinah v polnem obsegu. Sedaj je obljubljenih 10 milijonov dinarjev za popravilo ceste, ki veže Ljubljano z Jadransko obalo.

Da ne navajam posebej interesa posameznih industrij, je tudi **naš splošni interes**, da plasiramo pretežni del naše produkcije v drugih banovinah. Posebno **izvozna industrija**, v prvi vrsti lesna, **je občutno prizadeta, ker ni ustvarjeno sodelovanje z drugimi lesnimi organizacijami.** A zopet **trpimo vsi enako**, ker so naše cene izpod cen v tujini. Naša živilska, kožna in obutvena industrija, so navezane na to, da najdejo čim večji odjem v sosedni banovini, skoraj vse **vrste sadja in povrtnine** pa da plasiramo v Hrvatskem Primorju. Na odločilnih činiteljih obeh banovin je, da se doseže močnejša izmenjava industrijskih in agrarnih proizvodov.

Treba je **izdelati načrt sodelovanja** in enkrat za vselej pretrgati z dosedanjo mentaliteto, ki vidi samo nasprotnike in tekmece v gospodarski tekmi. Naš skupni interes je, da dvignemo gospodarsko stanje v obeh banovinah in v dobi depresije je **prvi pogoj za to sodelovanje.**

Ko »Jugoslovenski Lloyd« z veseljem konstatira to pripravljenost bana Dravske banovine, za čim tesnejše sodelovanje objavlja

izjavo generalnega tajnika Ivana Mohoriča

Ta v svoji izjavi naglaša ,da mora **iniciativa** za sodelovanje gospodarskih činiteljev v obeh banovinah na vsak **način priti iz Zagreba. To** zahteva tudi gospodarski položaj, ki ga zavzema Zagreb v naši državi.

Mora se tudi upoštevati **posebni položaj slovenskega gospodarstva**, ki se nahaja na najbolj zapadnem delu naše dežave ter je vsled tega v mnogem handikapirano v svojem razvoju. Radi ugodnih pomorskih in rečnih zvez, morejo druge države celo uspešno konkurirati z našimi proizvodi v naši lastni državi. To pa samo zato, ker so slovenske industrije zelo **oddaljene od naših trgov, železniški prevoz pa je nad vse drag.**

Drug važen moment za posebne slovenske razmere je v tem, ker se pri nas **gospodarska vprašanje presojajo** pred vsem z agrarnega stališča. Čeprav je Slovenija pretežno agrarna dežela, vendar ne morejo zanjo veljati ista merila, ki so primerna za Donavsko ali Vardarsko banovino. To se je zlasti pokazalo pri vprašanju zaščite kmeta. Na zapadu je zadružništvo silno razvito in v Dravski banovini ni mogoče govoriti o prezadolženosti kmeta. Na 64.000 dolžnikov pride 132.000 kmetskih vlagateljev, ki so visoko aktivni.

Ker je mnogo skupnih interesov, in ker sta gospodarstvi obeh banovin ozko zvezani, zato je samo naravna zahteva, da je med njima čim ožje sodelovanje. Zavest potrebe sodelovanja bi morala prežeti vse odločilne kroge. Danes je delo v obeh banovinah ali le paralelno ali pa deljeno, pri sodelovanju pa bi dobili **močnejše zaledje.** Možnosti za sodelovanje je vse polno in te možnosti je treba izkoristiti.

»Jugoslovenski Lloyd« nato napoveduje, da bo nadaljeval svojo anketo o gospodarskem sodelovanju Dravske in Savske banovine.

Hrast v spomin francoskemu prijatelju

V nedeljo so na svečan način zasadili hrast Loisa Barthouja na Kalimegdanu. Na častnem mestu je stal predsednik beograjske občine **Vlada Ilić** z vsemi funkcionarji, na desni pa generaliteta in odposlanstvo vseh beograjskih vojaških enot. Na častni tribuni so zavzeli mesta admiral **Mouget**, odposlanec Nj. Vel. kralja Petra II., polkovnik **Radivoje Popović**, zastopnik kraljevske vlade prosvetni minister **Ćirić**, francoski poslanik na našem dvoru grof **Dampierre**, pomočnik ministra za vojno in mornarico general **Petrović** in generala **Perić** in **Tomić**. Admiral **Mouget** je pregledal jugoslovansko in francosko mornarico s svojim spremstvom, jugoslovanska godba je zasvirala Marseljezo.

Ko je nato zavzel admiral Mouget svoje mesto, je povzel besedo predsednik beograjske občine g. Ilić, ki je v svojem spominskem govoru rekel:

»Kakor so naši veliki prijatelji ovekovečili spomin na Našo Veliko Žrtev marsejske žalo-igre in zasadili na Marsovem polju v Parizu spominski hrast, tako se je tudi naš narod oddolžil spominu našega zavezniškega prijatelja in mu zasadil hrast.«

Nato sta francoski poslanik grof Dampierre in predsednik občine Ilić pristopila k hrastiču in vrgla prve grude prsti z lopatami, okrašenimi z jugoslovansko in francosko trobojnico. Nato je imel govor predsednik kulturnega odbora beograjske občine književnik g. **Dušan Nikolajević**, ki je poudaril pokojnikovo zgodovinsko osebnost in Bartoujeve slike z našim Blagopokojnim Kraljem, o katerih pravi, da njune vezi niso bile samo običajno prijateljstvo, ampak resnično iskrene in srčne. Tak je tudi francosko-jugoslovanski odnos, tako v svetovno-zgodovinskem, kakor tudi v kulturnem pogledu. V duhovni vezi Slovanov in Francozov bodo imeli Jugoslovani pomembno vlogo. In hrast, zasajen v spomin Bartouja na Kalimegdanu, na polju naše mučeniške in slavne zgodovine, bo simbol večnega in nerazdružljivega prijateljstva francoskega in jugoslovanskega naroda.

Godba je zasvirala francosko himno, ki so jo vsi zbrani gostje navdušeno aklamirali. Potem se je zahvalil francoski poslanik g. Dampierre, ki je rekel: »Pred petimi leti sta beograjska občina in jugoslovanski narod na Kalimegdanu postavila monumentalni spomenik prijateljstva Franciji. In danes ste na istem kraju zasadili spominski hrast. Čez par mesecev že se bo nastanilo naše poslaništvo v mramornati palači, za katero je Francija želela, da bo vredno mesto Beograda. In veseli me, da bodo mogli mladi diplomati, ki bodo službovali v tej palači, poiskati senco Bartoujevega hrasta, da se v imenu francoske vlade, najiskreneje zahvaljujem vaši lepi iniciativi, ki je jasno pokazala, da naša dva bratska naroda enako spoštujejo svoje pokojnike.«

Godba je zasvirala jugoslovansko himno, zbrane množice so pa navdušeno vzklikale in pozdravljale drage francoske goste. Nato je admiral Mouget odšel s svojim štabom in jugoslovanskimi odličniki s tribune. Takrat je množica udarila v še bolj navdušeno vzklikanje Franciji in Jugoslaviji, francosko-jugoslovanskemu prijateljstvu, Nj. Vel. kralju Petru II., predsedniku francoske republike Lebrunu in admiralu Mougetu ter francoski mornarici.

Vzklikanje se še dolgo ni pomirilo, ko so se častni gostje že odpeljali z avtomobili na dvor.

Po svečanosti na Kalimegdanu je prišel na dvor oddelek francoske vojne mornarice z godbo. Pred dvorom je že stala častna četa kraljeve garde z zastavo in godbo. Obe četi sta se vstopili čelno druga proti drugi in druga drugi izkazali čast.

Kmalu po desetih je prispel francoski poslanik na našem dvoru grof Dampierre, takoj nato tudi admiral Mouget v spremstvu svojega štaba. Prisotni so bili kapitana bojne ladje naše vojne mornarice g. Pavić in Martinac ter francoski ataše Béthouard. Tedaj se je prikazal Nj. kralj. Vis. knez-namestnik Pavle v spremstvu ministra dvora g. Čolak-Antića. Nj. kralj. Vis. knez-namestnik je bil v uniformi polkovnika konjeniškega polka kraljevske garde z lento legije časti. Francoski poslanik mu je predstavil admirala Mougeta, s katerim se je Nj. kralj. Vis. knez Pavle prisrčno rokoval. Nj. kralj. Vis. knez-namestnik Pavle je v spremstvu admirala Mougeta in ostalih veledostojanstvenikov pristopil k častniškemu štabu admirala Mougeta, ki mu ga je predstavil admiral. Nj. Vis. knez-namestnik se je pomudil v krajšem razgovoru z vsakim izmed zbranih gospodov. Nato je častna četa francoske mornarice izkazala posebno čast Nj. Vis. knezu-namestniku in zaigrala jugoslovansko himno.

Nj. Vis. knez-namestnik je nato sprejel admirala Mougeta in vse člane njegovega spremstva v avdienci, kateri je prosostvoval tudi francoski poslanik na našem dvoru grof Dampierre. Avdienca je trajala 10 minut. Nj. kralj. Vis. knez-namestnik se je ljubeznivo razgovarjal z zastopniki vojne mornarice. Ko je Nj. kralj. Vis. knez-namestnik odhajal iz starega dvora, mu je francoska vojna mornarica izkazala čast s trobljenjem. Svečanost se je končala s sviranjem jugoslovanske in francoske himne.

Francoski gostje se klanjajo spomeniku branilcev Beograda

Danes dopoldne so delegati francoske vojne mornarice z admiralom Mougetom na čelu svečano položili na spomenik branilcev Beograda venec. Nato so priredili pretresljivo spominsko svečanost na francoskem vojaškem pokopališču v Beogradu. Svečanost pri spomeniku branilcev mesta Beograda se je začela točno ob 11.15. Malo pred tem so se vstopili pred spomenikom oddelki francoske mornarice in jugoslovanskih rečnih mornarjev.

Admiral Mouget je prispel v spremstvu francoskega poslanika na našem dvoru grofa Dampierra, mornariškega kapitana Pavića in šefa protokola zunanjega ministrstva g. Ilije Novakovića ter drugih uglednih osebnosti.

Svečanost se je začela s slavnostno molitvijo, ki jo je intonirala vojaška godba. Po službi božji, ki je sledila med zvoki francoske in jugoslovanske himne, sta dva člana francoske mornariške delegacije položila velik venec na spomenik. Naša vojaška godba je zasvirala marseljezo in svečanost je bila s tem končana.

Nato so vsi prisotni odšli na bližnje francosko vojaško pokopališče. Tamkaj je opravil francoski vojaški duhovnik in varuh pokopališča o. Privat molitve za mrtve. Po svečani cerkveni pesmi sta dva francoska častnika položila na spomenik padlih Francozov venec iz rdečih in belih vrtnic, jugoslovanska godba je pa zaigrala francosko himno. Nato sta pristopila dva Jugoslovana k spomeniku in položila na podnožišče velik venec; med tem je francoska godba igrala jugoslovansko himno.

Obe svečanosti sta napravili na vse prisotne globok vtis.

Kristina Pipan

V nedeljo smo pokopali v Št. Vidu pri Ljubljani blago kmetsko ženo Kristino Pipanovo, roj. Lenčetovo. Da je bila blagopokojna daleč naokrog znana in priljubljena gospodinja in mati, je pokazal pogreb, kakršnega Št. Vid skoraj še ni videl.

Na njeni zadnji poti so jo spremili vsi otroci tukajšnje šole pod vodstvom učiteljstva, dolga vrsta sorodnikov, znancev, domačinov in zastopnikov številnih organizacij in ustanov. Med mnogimi smo opazili predstavnike Zveze slovenskih zadrug z vsem uradništvom, Kmetijske družbe, Zveze slovenskih agrarnih interesentov, Zveze Kmetskih fantov in deklet, Narodne prosvete, Ekonoma, Ljubljanskega liceja, vse gg. župane ljubljanske okolice, dalje zastopnike šentviškega Sokola in vseh drugih tamošnjih organizacij.

Pokojna ni nikdar silila v javnost; bila je skromna kmetska slovenska žena, najboljša življenjska družica uglednemu posestniku in javnemu delavcu g. Ivanu Pipanu in skrbna mati in vzgojiteljica sedmim otrokom, bila pa je prav zavoljo svojega skromnega in tihega družinskega delovanja povsod tako priljubljena, da je bilo njeno zadnje slovo izredno bridko in turobno. In ko so zagrmele prve grude zemlje na njeno krsto, so se mnogemu od navzočih, ki za vse ni bilo prostora na pokopališču, zaiskrile iskrene solze v očeh. Z vso dovršenostjo je tedaj zapel mešan zbor Jadranskih stražarjev v Šent Vidu pod vodstvom g. Jovana ginljive žalostinke. Pogrešali jo bodo vsi, ki so jo poznali, posebno pa njen neutolažljivi mož z otroci in neštevilni siromaki, ki so pri Pipanovi gospodinji vsikdar našli odprta vrata in darežljive roke.

Ob odprtem grobu je govoril ginljive poslovilne besede šentviški župan in predsednik županske Zveze g. Babnik, ki je med drugim dejal: »Ob tvojem grobu žaluje zvesta družinica, ki si jo tako lepo vzgajala z lastnim lepim življenjem, in ž njo žalujemo vsi, ker smo s teboj izgubili svetel zgled Bogu vdane vzorne slovenske matere.«

Preostalim izrekamo tudi mi iskreno sožalje!

Oj, koliko je, sestre, solnca v vas!

Ljubljana, dne 27. maja.

Danes popoldne so se zbrale k občnemu zboru članice »Kluba Primork«, te dobre, skrbne mamice vseh ponižanih in razžaljenih, ki jih srečamo, če se solnce smehlja, ali pa če dežuje, vedno in vedno na ljubljanskih ulicah, ko trkajo od vrat do vrat, od srca do srca in zbirajo dinarček k dinarčku za naše uboge dijake iz onstran meja. Večno mlada — po duši in po srcu, ki sprejema vase vsakega brez razlike, je otvorila občni zbor ga. **Maša Gromova**, in podala obračun društvenega dela. Pomislite: petnajst let že druži »Klub Primork« svoje članice, petnajst let nabirajo te neumorne čebelice, petnajst let že delijo svoje dobrote najrevnejšim in edina zahvala jim je, če je kak študent, ki so ga podpirale dosegel svoj življenjski cilj, če je kaka študentka prišla do svojega kruha. In zato ni čuda, če imajo naše mamice tako visoke prijatelje in podpornike kakor so minister **dr. Marušič** in ban **dr. Puc** in če jim z nasvetom in dejanjem vedno pomaga ga. dvorna dama **dr. Tavčarjeva**, katero so na tem občnem zboru izvolili za svojo častno članico. Tajniško poročilo in poročilo ge. blagajničarke res ne bom našteval. Kaj bi! Delo, delo, delo in zopet delo, a nekaj je bilo, kar mi je dalo misliti. Tajnica pravi v svojem poročilu: za 50-letnico g. dr. Marušiča smo obdarovale revno družino s 550 Din. Ali ni imela prav pesnica **Mara Lamutova**, ki je k občnemu zboru kluba napisala pesem, v kateri je tudi verz »Oj, koliko je, sestre, solnca v vas!« V vas vseh, tako v predsednici Maši Gromovi, v podpredsednici Olgi Pucovi, v tajnici Olgi Zajčevi, v blagajničarki Milki Guštinovi, v preglednicah dr. Boženi Zajčevi in Milki Martelančevi in pri vseh odbornicah. Z občnega zbora so bile poslane udanostne brzojavke Materi naših sester Nj. Vel. kraljici Mariji, ministru dr. Marušiču in banu dr. Pucu.

Občni zbor Jugoslovanske zimsko-sportne zveze

V soboto ob 8. je bil v beli dvorani hotela »Union« občni zbor Jugoslovanske zimsko-sportne zveze, za katerega je vladalo v sportnih krogih izredno veliko zanimanje. Ker je bil predsednik zveze minister g. **dr. Drago Marušič** službeno zadržan, je otvoril zbor podpredsednik g. **dr. Pavlin**, ki se je spominjal uvodoma našega prerano umrlega, prevzvišenega vladarja kralja Aleksandra I. Zedinitelja, in pozval navzoče, naj se vsi z največjo ljubeznijo oklenejo našega mladega kralja Petra II. Z občnega zbora so bile poslane brzojavke ministroma g. dr. Marušiču in g. dr. Auerju, pomočnik bana g. **dr. Pirkmajer** pa je pozdravil vse navzoče —, med katerimi smo opazili zlasti zastopnika Nj. Vel. kralja **brigadnega generala Jovanovića**, zastopnika ministra dr. Auerja in bana **g. dr. Puca**, zastopnika komandanta dravske divizije podpolkovnika **Popovića**, komandanta I. planinskega polka polkovnika Lukića, delegate prometnih in planinskih organizacij —, in podčrtal veliki pomen zimskega sporta, od katerega imajo največje koristi narod in država.

Sledila so zanimiva in vseskozi stvarna poročila generalnega tajnika g. **Gorca** in funkcionarjev zvezne uprave.

Po poročilu, ki se je dotaknilo tudi vprašanja Planice, se je razvila skoroda triurna viharna debata, ki se je v glavnem sukala kritično okoli Planice in v katero so posegali g. **dr. Lapajne**, stavbenik g. **Rožman**, g. **Gnidovec** in še razni govorniki, ki jo je pa zaključil g. Gorec z izjavo, da prevzame nase vso odgovornost radi očitanih pogrešk v pretekli poslovni dobi.

Finančno poročilo, ki ga je podal g. **Kunstelj**, izkazuje 30.000 Din bilančnega pribitka. G. Kunstelj je tudi predlagal, da se da odstopajočemu odboru razrešnica, nastalo je pa ostro glasovanje o predlogu, da se delo upravnega odbora ne odobri, da se pa izreče odboru razrešnica. Soglasno je bil sprejet absolutorij.

Pri volitvah novega odbora, katerih se mariborski delegati niso udeležili, so bili izvoljeni: **Predsednik: dr. Drago Marušič**, minister za socialno politiko; **podpredsedniki- dr. Ciril Pavlin, dr. Stevo Hadžić, dr. Stevo Jantolek. Generalni tajnik: Joso Gorec, II. tajnik: Tone Kunstelj; blagajnik: Ivo Komar. Odborniki: dr. Hubert Souvan, dr. Ivo Pirc, Stane Pelan, St. Kveder, Hinko Sirecelj in Ivan Tavčar. Načelnik smuško-tehničnega odseka Ante Gnidovec**, njegov namestnik **dr. Zdenko Švigelj, načelnik drsalno-tehničnega odseka: ing. Stanko Bloudek**, njegov namestnik **Eugen Betetto, načelnik vojaške delegacije: podpolkovnik Svetozar Orlović**, njegov namestnik **podpolkovnik Popović.**

Dnevni dogodki

Cenjene čitatelje, trafike in naša zastopstva obveščamo, da v smislu naše zadnje tozadevne objave izhaja sedaj »Glas naroda« ponoči in se odpremlja na cenj. naslovnike z nočnimi vlaki tako, da ga prejmejo z jutranjo pošto.

Ljubljanske naročnike prav tako obveščamo, da bodo odslej prejemali list po naših raznašalcih v jutranjih urah.

*

Vljudno prosimo vse cenj. naročnike in naše prijatelje, naj nas takoj obveste o vsaki zapaženi neredosti, da moremo takoj energično postaviti red, prosimo pa tudi blagohotnega razumevanja ob tej naši odločitvi, ko smo na številne želje čitateljev pričeli z nočno izdajo, ki bo na ta način v vsakem pogledu, zlasti z ozirom na najnovejše brzojavne vesti, popolnejša.

»Glas naroda« naj bo neodvisno ljudsko glasilo, zato so dobrodošla mnenja in predlogi naših cenj. čitateljev! Iskreno želimo Vašega sodelovanja, tako glede predlogov, vsebine in ureditve lista, kot glede pripomb upravnega značaja!

»Glas naroda« je dnevnik, osnovan na zadružni podlagi in je izjema med našim dosedanjim časopisjem, ker ni last tega ali onega, temveč last članov zadruge Narodna prosveta, kamor je odprta pot vsakomur, ki hoče pošteno in iskreno soodločevati pri ustvarjanju nepotvorjenega javnega mnenja!

UPRAVA »GLAS NARODA«.

*

× **Krakovčani in Trnovčani! Gospodarska, kulturna in prosvetna društva za Trnovski okraj prirede dne 8. junija romanje na Oplenac, da se poklonijo smrtnim ostankom svojega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Odhod bo v soboto 8. junija 1935 s posebnim vlakom ob 20. uri. Povratek pa v torek 11. junija 1935 ob 6. uri zjutraj. Vožnja za osebo stane Din 170·— tretji razred, vštevši avtobus iz Mladenovca na Oplenac. Drugi razred pa stane Din 65·— več. Prijave sprejema g. Šušteršič Andrej, Cesta na Loko 19. do 31. maja 1935 do 7. ure zvečer — Pripravljalni odbor.**

× **Porezani konjski repi.** Iz notice, objavljene v št. 33 našega lista z dne 25. t. m., je jasno razvidno, da storilec J. Z. in sedanji lastnik nekdanjega Jenkovega posestva, ugledni posestnik g. **Jakob Ogrine.** Toliko v opozorilo in vednost, da ne bo kakih napačnih govoric.

Avtomobilisti, pozor!

Najboljši bencin,
najboljše 100% am. avto-olje,
vse vrste strojnih olj
Motoroil, Maribor, Kralja Petra trg 4

× **Prah in nesnaga sta največja škodljivca** vsakega perila. V medsebojnem podpiranju razjedata nitke perila, ki v teku časa prične razpadati. **Zlatorog**-ovo milo pa s svojo obilno in gosto ter snežno belo peno očisti perilo vsake nesnage in ga s tem napravi trpežnim. Z **Zlatorog**-ovim **milom** oprano perilo je lepše kot novo. To ljudski glas dobro ve in pravi: »Le **Zlatorog milo** da belo perilo!« To milo priporočamo tudi mi, saj je res dobro in tudi domače!

× **Na veseličnem prostoru** ljubljanskega velesejma je poizkusil neznan zlikovec vlomiti v par paviljonov. Posrečil se mu je en vlom, odnesel je nekaj žarnic in par malenkosti. Včeraj zjutraj je stražnik zalotil potepuha, ki je prenočeval v paviljonu. Verjetno je, da ima on vlom na vesti.

× **Ukradena monštranca.** Včeraj se je po Ljubljani raznesla vest, da so neznani zlikovci vlomili v cerkev na Rakovniku in ukradli monštranco. Kakor smo izvedeli, vest ne odgovarja resnici.

× **Razpis službe banovinskega cestarja.** Kralj. banska uprava Dravske banovine razpisuje na osnovi § 31. zakona o banski upravi v območju sreskega cestnega odbora Ljubljana službeno mesto banovinskega cestarja, in sicer za progo na banovinski cesti I. reda št. 11 Grosuplje—Krka—Žužemberk od km 0·00 do km 4.627 in na banovinski cesti II. reda št. 176 Grosuplje—Račna—Zdenska vas od km 0.00 do km 1.500 in kolodvor Čušperk od km 0.00 do km 0.127. Prosilci za to mesto morajo izpolnjevati pogoje iz čl. 2 uredbe o službenih razmerjih državnih cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let. Lastnoročno pisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravilnimi in zadostno kolkovanimi prilogami (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko izpričevalo, dokazilo o odsluženju kadrovskega roka, zdravniško spričevalo, nravstveno spričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da niso bili obsojeni zbog kaznivih dejanj iz koristoljubja, eventualna dokazila o strokovni usposobljenosti) je vložiti najkasneje do 10. junija 1935 pri sreskem cestnem odboru v Ljubljani.

× **Banovinska ženska zveza vabi članice k skupnemu posetu »Razstave žena« v Trbovljah.** Rezerviran voz — 25 odstotkov popusta. Odhod v četrtek 30. t. m. ob 7.22, povratek 18.35. Prijave do srede: Atena, Prečna ulica št. 2.

× **Pobesnel zaradi ugriza steklega psa.** V vasi Tuka pri Sv. Ivanu Žabno je nedavno stekel pes popadel ženo kmeta Josipa Ružiča. Mož je hitel ženi na pomoč ter jo rešil, medtem pa je tudi njega ugriznil stekel pes. Moža so takoj oddali v Pasteurjev zavod, kjer je ozdravel ter se vrnil domov. Pred kratkim pa se mu je steklina zopet povrnila in se zvezal z vrvjo ter skočil v vodnjak. Moža so sicer rešili iz vodnjaka, je pa v nekaj urah v težkih mukah umrl.

× **Pevsko udruženje praških učiteljic** namerava prirediti tritedensko koncertno turnejo po Jugoslaviji, Bolgarski in Rumunski. Njegov dirigent je g. Metod Vymetal.

× **Izšla je kratka maša v čast sv. Nikolaja.** Za mešani zbor z orglami zložil monsignor Stanko **Premrl.** Partitura stane 15 Din, glasovi po 4 Din. Naroča se v vseh knjigarnah.

× **Poziv društvom!** Vsa društva, družbe in organizacije iz Ljubljane in okolice se vabijo, da do torka 28. t. m. vpišejo v knjigo na mestnem poglavarstvu v Ljubljani (soba št. 22) svoje čestitke visokemu jubilantu. Knjigo z vpisi bo izročilo posebno odposlanstvo društva »Jeglič« slavljencu v Gornjem gradu. Ob tej priliki mu bo to odposlanstvo izročilo tudi diplomo častnega članstva društva »Jeglič«. Diploma, izvirno delo društvenega člana g. Tomaža Štruklja, je razstavljena do torka v izložbi Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani.

× **V Gornjo Radgono na svečani pokop junakov padlih za Jugoslavijo** ne bo vozil avtobus iz Ljubljane, ker se ni prijavilo dovolj udeležencev. Iz Ljubljane odpotujemo z vlakom v četrtek 30. t. m. (Vnebohod) ob 0.45. — Organizatorno propagandni odsek Saveza jugoslovanskih emigrantskih udruženj v Ljubljani.

Malinovec

iz slovečih gorjanskih malin, zajamčeno naraven, odlične kvalitete, priporočljiv zlasti deci in bolnikom, nudi najceneje v posodah od 5 kg dalje domača parna destilacija

A. ROJEC, Stična

× **Razglas uprave policije.** Ker se povodom vojaških naborov dogajajo primeri, da posamezni naborniki povzročajo v napitem stanju razne izgrede, nemire in druga kaznjiva dejanja prepovem na osnovi čl. 66 in 67 zakona o notranji upravi točenje in dajanje alkoholnih pijač na dan nabora, t. j. za mesto Ljubljano v dneh 1., 3., 4., 5., 6. in 7. junija 1935 nabornikom kakor tudi njihovim spremljevalcem. Neposredne pa tudi posredne krivce, zlasti gostilničarje, ki bi nudili vojaškim nabornikom na dan nabora alkoholne pijače bom kaznoval po členu 69 zakona o notranji upravi z denarno globo od 10 do 500 Din, v slučaju neizterljivosti z zaporom od 1 do 10 dni.

× **Prijave za binkoštni izlet Jadranske Straže** napredujejo prav lepo. Veliko časa nimamo, toda izletni odbor je ustregel tudi onim, ki se niso mogli takoj odločiti, da je rok prijav podaljšal do konca tega meseca, plačanje raznih zneskov je pa podaljšano do 2. junija. Letošnji izlet bo že zato nadvse imeniten, ker se bodo vsi izletniki vozili z velikim parniki. Krasna bo vožnja do Korčule in Dubrovnika, ko bomo občudovali najslikovitejše otoke in videli najkrasnejše partije naše obale. Parnik se ustavi v Hvaru in Visu, nato pa krene naravnost v Korčulo. Ta in Dubrovnik veljata za najlepša kraja južne Dalmacije, saj nima niti pojma o našem primorskem paradižu, kdor ni videl Dubrovnika. Silno zanimiv je tudi starodavni Šibenik in izletniki se bodo vozili s parnikom tudi po Prukljanskem jezeru do ogromnih slapov Krke, ki so največji in najlepši v naši državi. Na sredi drugega jezera je cerkev s samostanom Visovac tako, da nas zelo spominja našega Bleda. Kosilo bomo imeli v Skradinu, kjer nas bo prav po dalmatinsko gostoljubno sprejela tamošnja Jadranska Straža. Izletniki, ki se bodo peljali do Splita, pa obiščejo slavni Trogir, Solin in Klis, drugi bodo v Makarski vživali krasno kopališče in življenje na promenadi. Izletniki naj se drže navodil, a točen odhod vlaka iz Ljubljane objavimo pravočasno.

× **Bik s 6 nogami in 2 želodcema.** Kmet Emil Kapal je pripeljal v soboto na sejem v Gračanico bika, ki je pravi živalski fenomen. Ima namreč 6 nog in, ko so ga zaklali, so našli v njem 2 želodca, 2 mehurja in 3 jajčaste izrastke. Zanimivo je pri tem, da so našli hrano v obeh želodcih.

× **Francozi za jugl. deco.** V Grenoblu se je sestavil odbor iz članov »Vzhodnih bojevnikov«, prijateljev Jugoslavije in odličnih osebnosti iz Grenobla in okolice z nalogo, organizirati obisk večjega števila jugoslovanskih otrok v Grenoblu, in sicer v okrožju Dauphiné. Jugoslovanski otroci bi se mudili kot gosti tega odbora meseca julija v Grenoblu in Dauphinéeji. Grenobelski listi poudarjajo tradicijonalno francosko-jugoslovansko prijateljstvo.

× **Žrebanje** loter. dobitkov 2½% državne rente za vojno škodo novega izdanja bo na podlagi čl. 3. zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o izplačilu vojne škode in odloka finančnega ministra od 5. januarja 1935 (štev. 729) 1. junija t. l. točno ob 9. dopoldne v oddelku za državne dolgove in drž. kredit, soba št. 20 drugo nadstr. Pristop občinstvu prost.

× **Novo predsedstvo srbske pravoslavne občine.** Svet srbske pravoslavne cerkvene občine je v nedeljo, 26. t. m. izvolil za predsednika gosp. prof. **Ljubomira D. Jurkovića,** za podpredsednika g. ing. **Ruda Lavriča,** za tajnika g. **Bratislava N. Jankovića.**

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA

Danes: Torek 28. maja, kat.: Avguštin, pravoslavni: Pahomije Vel.

Dežurne lekarne:

Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12 in Komatar, Vič-Glince, Tržaška c. 12.

* **Slavčev jubilejni koncert,** ki bo v soboto 1. junija ob 20. v Unionski dvorani, nam prinaša skoraj popolnoma nova dela, ki bodo po večini prvič izvajana ob tej priliki. Zbor šteje 60 požrtvovalnih, navdušenih pevk in pevcev pod umetniškim vodstvom zborovodje Ivana Rupnika. Zapel nam bo 6 a capella skladb in dva zbora s spremljevanjem orkestra. Natančni spored priobčimo prihodnjič. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

* **Prosvetni in policijsko-eksekucijski oddelek mestnega poglavarstva** se preselita dne 29. maja iz dosedanjih prostorov v Trgovskem domu v Gregorčičevi ulici 27-III **v nove prostore v bivšo Auerspergovo palačo v Gosposki ulici št. 15.** Radi urejevanja prostorov v sredo 29. t. m. in v petek 31. t. m. omenjena dva urada za stranke ne bosta uradovala.

* **Ob sklepu šolskega leta bo na drž. konservatoriju v Ljubljai več javnih produkcij. VIII.** javna produkcija letošnjega šolskega leta bo že v ponedeljek 27. t. m. ob 18.30. v Filharmonični dvorani. Nastopijo gojenci iz klavirske šole prof. Janka Ravnika, Šmalc-Švajgarjeve, Vogelnikove in Zarnikove, dalje iz violinske šole prof. Jana Šlaisa in solopevskega oddelka prof. Wistinghausnove. Spored se dobi v Matični knjigarni in stane 2 Din. Starše in prijatelje vabimo k obilni udeležbi.

* **Vojaški obvezniki in lastniki prevoznih sredstev** (avtomobilov, konj, voz itd.), ki so prejeli poziv, pa se kljub temu v nedeljo niso udeležili priobčitve vojnega razporeda, se pozivajo, da se zglase najkasneje do četrtka, 30. t. m., v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu 7/I. — in opravičijo svojo odsotnost, sicer se bo uvedlo proti njim kazensko postopanje.

* **V soboto, dne 1. junija** bo zaključilo slovensko pevsko društvo »Slavec« svoje jubilejne svečanosti s slavnostnim koncertom v veliki Unionski dvorani. Naslednji dan, v nedeljo 2. junija ob 10. pa razvije svoj novi prapor, ki ga je daroval društvu ob 50letnici uspešnega delovanja blagopokojni Viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj. Slavnost je pomembna, saj so zasluge »Slavca« za naše pevsko življenje, posebno v času pred svetovno vojno bile izredno pomembne. S pesmijo in svojo navzočnostjo na vseh brezštevilnih narodnih prireditvah, ko smo morali buditi narod k nacionalni zavesti, je bodril »Slavec« z brezprimerno požrtvovalnostjo naše rojake. Zato zasluži vso našo pozornost tudi pri obeh sklepnih prireditvah svojega jubilejnega leta. Vstopnice za sobotni koncert so v Matični knjigarni.

Vesna-akumulator Maribor

avto-, radio- (motorne) baterije

Domači proizvodi

Enoletna garancija

* **Danes zvečer ob 18.30** je v Filharmonični dvorani VIII. javna produkcija gojencev državnega konservatorija. Nastopijo gojenci oddelka za klavir: Osana Jože, Ivančič Sonja, Jelenc Olga in Sporn Olga; oddelka za solopetje: Korenčan Štefka in oddelka za violino: Prevoršek Uroš. Spored obsega po večini sodobne skladbe, zato nosi ta produkcija naslov: Impresionizem in moderna. Ravnateljstvo vabi k posetu produkcije, za katero se dobi spored v knjigarni Glasbene Matice po 2 Din.

* **Steber** gospodarstva naše države je naš kmet. Vendar je ravno njega kriza najbolj prizadela, saj je cena kmečkim pridelkom padla tako nizko, da ni poplačan niti trud, ki ga je kmet vložil v obdelano zemljo, rejo živine in nego gozdov. Delo kmeta je trdo. Pomagal si bo le tako, da racijonalizira svoje delo s tem, da se poslužuje strojev in novodobnega orodja, ki mu ob manjšem trudu in stroških, omogoči večjo produkcijo. Na letošnjem XV, Ljubljanskem velesejmu od 1. do 11. junija bodo razstavljeni najrazličnejši poljedelski stroji in orodje najnovejših konstrukcij. V korist vsakega kmečkega gospodarja bo, če si ogleda to razstavo.

* **Tatvine na Ljubljanici.** Ob obrežju Ljubljanice, kjer imajo naši meščani prav lične weekend hišice, so si iskali neznani klateži najbrže prenočišča, ker so poizkusili vlomiti v par hišic. Tako so ukradli nekaj malenkosti v hišici optika Zajca, pokvarili so pa tudi razne vrtne naprave.

Maribor

△ **Nočna lekarniška služba.** V torek imata nočno lekarniško službo Savostova lekarna na Kralja Petra trgu in dvorna Vidmarjeva lekarna »Pri sv. Arehu« na Glavnem trgu.

△ **Kino Union.** Od torka dalje bomba smeha najnovejši film **»Pat in Patachon kot vojaka«.**

△ **Trgovine zaprte!** Združenje trgovcev v Mariboru opozarja svoje člane, da morajo biti na praznik Vnebohoda 30. t. m. trgovine ves dan zaprte!

△ **Vinogradniki!** Na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru bo v sredo, 5. junija t. l. enodnevni tečaj za zatiranje škodljivcev in bolezni vinske trte in za poletna dela v vinogradu. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

△ **Občni zbor »Ribniške koče«** r. z. z o. z. bo v petek, 31. majnika ob pol 20. uri v restavraciji »Slon« v Mariboru z običajnim dnevnim redom.

△ **Davčna uprava v Mariboru razglaša:** Razpored zgradarine, davka na rente, je v smislu člena 131. zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928. razgrnjen na javni vpogled davčnim zavezancem pri tuk. davč. upravi (soba štev. 5) v času od 1. do vštetega 8. junija 1935. O ugotovljenih davčnih osnovah in odmerjenem davku bodo davčni zavezanci posebej obveščeni s plačilnimi nalogi, proti katerim bodo imeli pravico pritožbe.

△ **Ljudsko gibanje.** V preteklem tednu je bilo v Mariboru rojenih 19 otrok, in sicer 14 dečkov in 5deklic. Umrlo pa je vsega 12 oseb.

△ **Sam se je javil policiji.** Dalj časa zasledovani pustolovec **Čuš Emerik,** ki ima na vesti mnogo roparskih napadov in tatvin, med drugim tudi vlom v gostilno Kmetec v Tvorniški ulici in vlom v Aignerjevo trafiko in najbrž tudi napad na Aignerjevo v Židovski ulici, se je sam javil pri tukajšnjem sodišču. Zasleduje ga tudi ptujska policija zaradi roparskega napada.

△ **Opozorilo oblastem ob meji.** Graška policija je obvestila mariborsko, da sta v Leobnu utonila v Muri petletni **Karel** in sedemletna **Frančiška Rosenberger** in bo Mura najbrž naplavila trupli na našem ozemlju. Na to se opozarjajo predvsem naše oblasti ob meji.

△ **Vrnitev skesanke.** Pred dnevi smo poročali, da je odšla od doma 17letna Janika Macunova. Oče pa je v petek javil na policiji, da se je begunka kaj kmalu naveličala samovoljne svobode in da se je skesana vrnila domov k staršem.

△ **Zaostali ptič.** Zadnja avstrijska vstaja narodnih socialistov očividno še vedno išče žrtev. Te dni se je zaletel v Maribor še neki begunec, ki pripoveduje, da v Avstriji še ni konec preiskav, ki so v zvezi z zadnjo vstajo.

△ **V Avstrijo in Francijo!** Harmonikarski zbor »Harmonija« iz Maribora je prejel laskava vabila za gostovanja v Avstriji in Franciji. Na zadnji seji »Harmonije« je bilo sklenjeno, da se bo »Harmonija« vabilu odzvala in priredila letos v počitnicah turnejo v Avstrijo in Francijo.

△ **Mariborčani!** Rezervirajte do konca tega meseca vstopnice za gostovanje ljubljanske drame v Mariboru. Pokažimo, da imamo smisel za čim tesnejše kulturno dejstvovanje med Mariborom in Ljubljano!

△ **Prijet tat koles.** V nedeljo zvečer je izpred gostilne Emeršič na Aleksandrovi cesti ukradel nekdo mesarskemu mojstru **Vetzel Edvardu** dvokolo vredno 1.000 Din. Vetzel je tatvino pravočasno opazil in si hitro izposodil drugo kolo, s katerim se je takoj odpeljal za tatom. Dohitel ga je na mostu, kjer pa je tat odvrgel kolo in začel bežati. Službujoči stražnik pa ga je dobil in v njem prepoznal znanega tatu koles 24letnega **Fran Teršiča** iz Borovcev pri Ptuju.

Celje

■ **Delo Glasbene matice.** Šolski nastopi Glasbene matice bodo v mestnem gledališču dne 3., 5., in 6. junija, a 7. junija bo komorni večer. Vstopnine ni; vstop je dovoljen s sporedom, ki se dobi pri blagajni.

■ **Slava 39. polka** bo danes v spomin zavzetja Črne na Koroškem.

»GLAS NARODA«,
CELJE,
PREŠERNOVA 6/I.

■ **Za spomenik kralju Aleksandru** je poklonila Cinkarna d. d. v Celju 10.000 dinarjev.

■ **Zdravega dečka,** 10 let starega, bi oddala občina Celje-oklica kam na kmetijo za svojega. Morda bi mesečno zanj tudi prispevala malenkost. Mogoča je tudi samo oskrba tega dečka brez drugih obveznosti.

■ **Rdeči križ.** Občina Celje-okolica namerava ustanoviti lasten odbor Rdečega križa, ter se v tem pogledu osamosvojiti od mesta, s katerim je skupno delovala.

■ **Obrtna razstava. Odbor poroča:** V sredo dne 29. t. m. ob 20. uri bo v restavraciji Narodni dom, II. širši sestanek odbora obrtne razstave. Vse interesirane kroge vabimo, da bi se tega sestanka udeležili, ker bomo na sestanku razpravljali o končnih pripravah za razstavo, da bi čim lepše uspela. — Z ozirom na objavo zadnje notice o razstavi v »Glasu Naroda« javlja odbor, da bo razstava od 4. do 18., a ne od 14. do 18. avgusta. Glede naše pripombe, da obseg razstave menda ne bo tolik kakor l. 1922, pa ugotavlja odbor, da bo obseg, ako ne večji, pa prav gotovo tak kakor zadnjič.

Trbovlje

Popravek. V poročilu o občnem zboru protituberkulozne lige, objavljenem v 29. štev. vašega lista z dne 21. t. m. veljajo podatki o delu protituberkuloznega dispenzarija za en sam mesec in ne, kot je pomotoma navedeno, za vse lansko leto.

Novo cesto na Sv. Planino so pretekli teden že trasirali. To je poleg drugih javnih del že tretja cestna gradnja v naši občini, ki se je letos započela. Tako je občina zaposlila lepo število brezposelnih.

Vrtna veselica železničarjev. V nedeljo 2. junija priredi železničarsko društvo »Sloga« vrtno veselico na vrtu Gasilskega doma v Trbovljah II. Sodeluje društvena godba na pihala.

Otvoritev letnega kopališča. Bazen v občinskem kopališču bo otvorjen za kopalce s 1. junijem. S tem dnem stopijo tudi v veljavo nove, znižane cene. Kopanje v bazenu in prha 2 Din, cena za banjo je znižana s 6 na 3 Din; za otroke pa je cena za bazen znižana z 2 na 1 Din.

Rakek

Podmladek Jadranske straže na meščanski šoli na Rakeku bo blagoslovil svoj prapor v nedeljo 23. junija ob 10. uri dopoldne pred šol. poslopjem. Isti dan popoldne ob 15. uri bo skupen izlet vseh podmladkarjev na Loško pri Cerknici, kjer bo mladinska veselica s šaljivimi tekmami, z igrami z žogo, z zbornim petjem itd. Vabimo k udeležbi tudi sosedniji Podmladek Jadranske straže iz Cerknice ter starše in ostalo občinstvo.

Straža-Toplice

Smrtna nesreča. V soboto okrog 11. ure je tovorni vlak pri premikanju na postaji Straža-Toplice zmečkal železničarja Gorišek Jožefa iz Potočarske vasi pri Novem mestu. Pri spenjanju vagonov ga je dohitel bližajoči se vagon, v hipu, ko je hotel preskočiti tračnico ter so mu odbijači zmečkali prsni koš. Ponesrečenec je bil takoj mrtev. Pokojni zapušča sedem otrok in ženo. Bil je vesten uslužbenec, pred kratkim definitivno nastavljen, zelo priljubljen vsled česar vzbuja nesreča mnogo sočutja.

Novo mesto

* **Razvitje praporov Podmladkov Jadranske Straže na Dolenjskem.** Zgledu Ljubljane sledi v Novem mestu velika svečanost izročitve in blagoslovitve 15 praporov Podmladkom srednjih, strokovnih ter narodnih šol na Dolenjskem. Proslava bo 2. junija 1935. ob 10. na Trgu kraljeviča Petra pred magistratom. Prisostvovali bodo proslavi člani Oblastnega odbora s predsednikom g. podbanom dr. O. **Pirkmajerjem** ter načelnikom podmladkov, prosvetnim šefom gospodom prof. **Breznikom,** a tudi odposlanstvo Podmladkov, ki so sprejeli svoje prapore v Ljubljani. Blagoslovitev bo opravil inf. prošt novomeški gosp dr. **K. Čerin.** Po blagoslovitvi krene povorka skozi mesto pred sresko načelstvo, kjer bo mimohod mladine pred zastavami. Popoldne bosta predavala za Podmladkarje sreski šolski nadzornik g. **F. Vizjak** ter profesor realne državne gimnazije g. **Marijan Dobovšek.** Predavanji bosta s skioptičnimi slikami ter filmom z našega Jadrana. Proslave se udeleži več tisočev mladine in njih staršev.

Sv. Bolfenk pri Središču

Težko se je poškodoval ob priliki prevažanja hlodov g. Kos Matevž, posestnik iz Jastrebec. V trenutku ko je vozil natovorjeni voz, je padel pod kolo, katero mu je pregazilo nogo.

Neznani tatovi so vlomili v vinogradniške hiše posestnikov g. Tomažiča in g. Kosija, ter pokradli posteljnine in drugo. Energični komandir žandarmerijske stanice g. Dušan Bolić, je takoj začel z energično preiskavo, ter je storilcem že na sledu.

Trbovlje

Higienska razstava, ki jo priredi Higienski zavod v okviru razstave »Žena« bo otvorjena istočasno z razstavo Kola jugoslov. sester v Trbovljah v četrtek ob 9.30. Razstavo otvori v imenu Higienskega zavoda ga. dr. Šimec. V razstavnih dneh bodo sledeča predavanja: v četrtek 30. t. m. ob 15. uri predava ga. dr. Šimec o higieni žene;v petek 31. maja in soboto 1. junija bo več predavanj g. Puharja za šolsko mladino. Isto predavanje — o alkoholizmu — bo tudi za odrasle; v nedeljo 2. junija ob 9. uri predavanje dr. Bezića o higieni na deželi; popoldne ob 15. uri bo isti predavatelj predaval o negi dojenčka. — Na učiteljskem zborovanju, ki bo v torek 4. junija bo predaval šef Higienskega zavoda g. direktor dr. Petrič o temi »Bolezen in šola«.

Radio

Torek, 28. maja.

Ljubljana: 11.00 Šolska ura: »Kresniček« spevoigra, izvaja narodna šola iz Most — 12.00 Španska pesem, španski ples (plošče) — 12.45 Poročila, vreme — 13.00 Čas, obvestila — 13.15 Po domače, po domače (Hmtadra orkester) — 14.00 Vreme, spored, borza — 18.00 Otroški kotiček: Mlada harmonikarja, pevček in napovedovalka — 18.40 Čas, poročila, spored, obvestila — 19.00 Zapoj mi pesem, o dekle! (Slovenske narodne poje Štefka Korenčanova) — 19.30 Nacionalna ura — 20.00 Razgled po opernem svetu (Lida Vedralova, Joža Gostič) — 21.30 Čas, poročila, spored vreme — 22.00 Moj očka so mi rekli (narodne) — 22.30 Angleške plošče — **Beograd:** 20.00 Koncert članov Narodnega gledališča — 22.20 Prenos iz »Ruskega carja« — **Zagreb:** 20.15 Modni ogled — 20.30 Kompozicijski večer — 21.30 Zvočna igra — 22.15 Mandolinistični orkester — **Berlin:** 20.45 Zabavni koncert — **Beromünster:** 20.40 Vokalni kvartet — **Bratislava:** 20.40 Kaj veste o produkciji gramofonskih plošč? — **Breslava:** 21.00 Deveta simfonija — **Brno:** 20.00 Koncert za violinčelo — 20.30 »Atlantida« - največja znanstvena uganka — **Budimpešta:** 19.30 Verdijeva opera »Aida« — **Frankfurt** 20.45 Orkestralni koncert — 23.00 Pester koncert — **Hamburg:** 21.10 Sedemkrat rokoko — **Huizen** 20.05 Fallova operета »Dolarska princesa« — **Lipsko** 20.45 Same vesele o zaljubljencih —22.45 Koncert simfoničnega orkestra — **Luxembourg** 20.45 Belgijska glasba — **Milan—Trst:** 21.00 Drama »Savanarola« — **Monakovo** 21.05 Veseloigre — **Paris Poste Parisien:** 20.20 Koncert društva Colonne — **Praga:** 21.00 Orkestralni koncert — 22.30 Koncert skladb Alojzija Haábe — **Rim:** 20.55 Jenny, solnčni žarek — **Strasbourg:** 20.30 Prenos iz Pariza — **Stutgart:** 19.20 Godba na pihala — **Varšava:** 21.00 Donizettijeva opera »Lucija Lamermoorska« — **Dunaj** 20.10 Rostandova romantična veseloigra — 23.25 Bernska glasba.

Nacionalna ura za vse tri jugoslovanske oddajne postaje ob 19.30: Po napovedi.

Narodno gledališče v Ljubljani

DRAMA.

Začetek ob 20. uri.

28. maja, torek: *Blodnji ognji.* Gostovanje v *Kranju.*

29. maja, sreda: *Zlato tele.* Red B.

OPERA.

Začetek ob 20. uri.

28. maja, torek: *Kratko življenje, opera in balet Petruška* red A.

29. maja, sreda: *Zemruda.* Red Sreda.

Drama.

Abonenti reda B imajo v sredo dne 29. t. m. prvo reprizo Vombergerjeve veseloigre »*Zlato tele*«. Izredno dobro zasedeno gledališče in živahni aplavzi so pokazali, da je imelo delo pri publiki lep uspeh in našlo zadovoljne gledalce. Zasedba je premierska. Režiser: Milan Skrbinšek.

Vabimo p. n. občinstvo, da pridno posega v predprodaji po vstopnicah za gostovanje mariborske drame, ker je isto odvisno radi visokih stroškov od predprodaje vstopnic. Prvi večer igrajo Mariborčani Wildeovega »Idealnega soproga«, drugi pa Katajevo »Kvadraturo kroga«. Ti deli sta najboljši in sta želi v Mariboru tekom sezone največji uspeh. Naše občinstvo bo gotovo zanimalo videti najodličnejše predstave Mariborčanov in jim tako dokazati svoje simpatije in razumevanje za kulturno delo, ki ga vrše. Predprodaja vstopnic se vrši dnevno pri blagajni.

Opera.

Drevi izvajajo v operi de Fallovo »Kratko življenje« in Stravinskega balet »Petruška« za red A. Obe deli sta po koncepciji in izvajanju na višku, ter sta želi s strani kritike toplo priznanje. Zasedba je premierska. Glavni partiji v operi pojeta ga. Brolihova in g. Marčec, nadalje ga. Golobova in Marjan Rus. V baletu »Petruški« pa plešejo solo ga. Bravničarjeva, g. Golovin in g. Frelih. Dirigent ravnatelj Polič.

Kozcalskega opero »Zemruda« pojo dne 29. t. m. za red Sreda. Dejanje opere je posneto po prastari zbirki orientalskih pravljic, ter se razvija v pestrem in slikovitem mestu Bagdadu z vsem pravljičnem nastrojem. Efektni baleti in originalni folklorni motivi, ki prepletajo delo mu dajejo poseben čar. V glavnih partijah: g. Gjungjevac, gg. Primožič in Gostič. Dirigent: dr. Švara, koreograf g. Golovin, režiser prof. Šest.

Nj. Vis. kneginja Olga na francoskem brodu v spremstvu admirala Mougeta

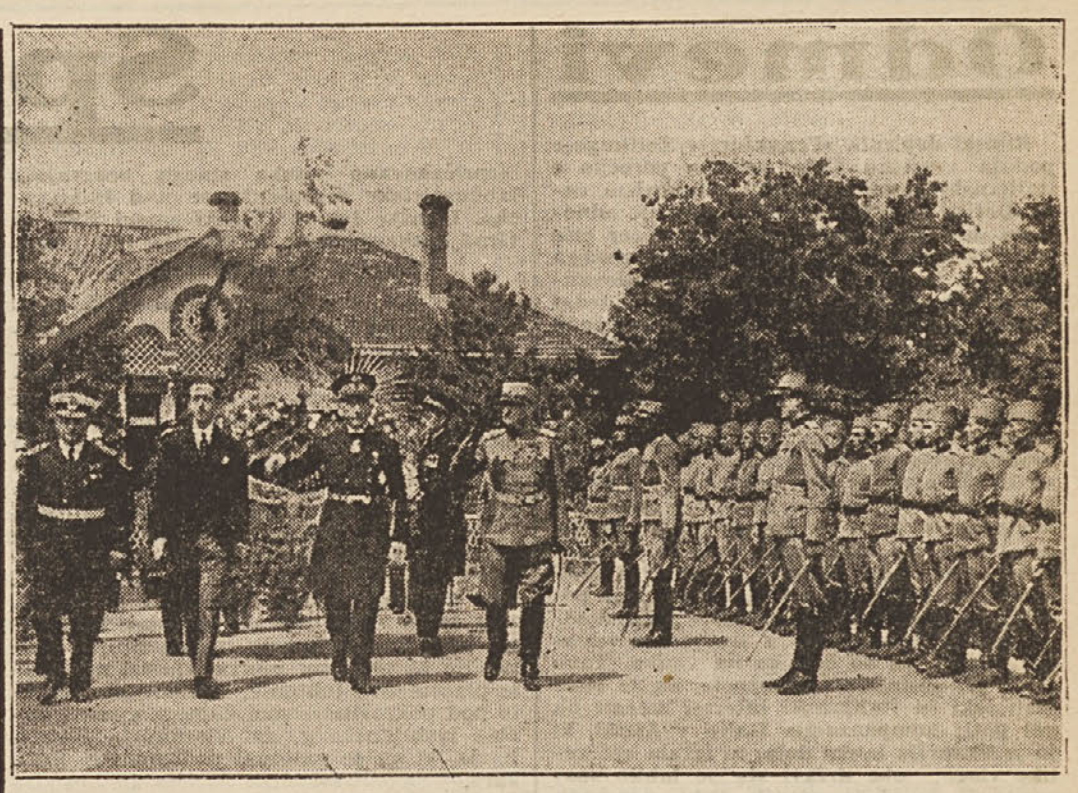

Francoski romarji na Oplencu

Veličastna pietetna manifestacija na Viču

Tisočglave množice pri odkritju spominske plošče blagopokojnemu Viteškemu kralju Mučeniku — Uspela slavnostna akademija v Sokolskem domu

Vič, 27. maja.

Kakor na tisti črni oktoberski dan, ko smo polagali k večnemu počitku našega nepozabnega kralja Viteza in heroja, ko se je zgrnila množica Vičanov k žalni komemoraciji na letnem telovadišču viškega Sokola, tako so se tudi včeraj zbrale tisočglave množice Vičanov in okoličanov k slavnosti odkritja spominske plošče in zasaditve spominske lipe blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Pobudo za to lepo svečanost je dal naš marljivi viški Sokol, da se tako oddolži spominu prvega Sokola kralja-Mučenika.

Včeraj popoldne so se pričele kmalu po 15. zbirati silne množice na slavnostnem prostoru. Pred Sokolskim domom so se zbrali Sokoli, gasilci in ostale organizacije, odkoder je krenil sprevod na slavnostni prostor. Tu je bila že zbrana šolska mladina, ki je tvorila špalir okrog spomenika. Na častnih sedežih so zavzeli svoja mesta zastopnik divizijonarja major g. Bošković, francoski konzul g. **Remerand**, zastopnik bana, podbana in sreskega načelnika g. **dr. Zobec**, zastopnik poveljnika orožniškega polka kapetan I. kl. g. **Radić**, poveljnik ljubljanske orožniške čete kapetan I. kl. g. **Nikola Perić**, zastopnik žel. dir. g. **inž. Peteržela**, zastopnik upravnika policije svetnik g. **Pestevšek**, zastopnik direktorja tobačne tovarne višji kontrolor g. **Bernard Lojk**, za Jugoslovansko-bolgarsko ligo in ministra dr. Kramerja g. **Rasto Pustoslemšek**, narodni poslanec br. **Albin Koman**, za Savez SKJ br. **Janez Pohare**, za Sokolsko župo Ljubljana starosta br. **dr. Josip Pipenbacher** in br. **Slana**, za odbor za postavitev spomenika Viteškemu kralju v Ljubljani gg. **dr. Janko Lokar** in **inž. Lado Beve**, podžupan viške občine g. **Stanko Knez** z občinskimi svetniki, ter zastopniki vseh viških društev in organizacij. Okoli spomenika so se postavili praporščaki s sokolskimi prapori, prapori podmladkov JS, narodne noše, združeni pevski zbori, godba Vič-Glince, v ozadju pa je bila sokolska konjenica.

Prihod zastopnika Nj. Vel. kralja

Točno ob pol 16. se je pripeljal v spremstvu ordonančnega oficirja **zastopnik Nj. Vel. kralja Petra II. brigadni general g. Antonije Pekić.** Godba je zaigrala v pozdrav državno himno, nakar je zastopnika Nj. Vel. kralja iskreno pozdravil predsednik odbora starosta viškega Sokola br. Pavle **Borštnik** in se zahvalil za izkazano pozornost na Najvišjem mestu. G. generala je prosil, naj bo na Najvišjem mestu tolmač patriotičnih čuvstev vseh Vičanov, ki jih gojijo do svojega mladega kralja Petra II. in njegovega kraljevskega doma. Z vzkliki **»Naj živi Nj. Vel. kralj Peter II.«** je zaključil svoj pozdravni govor, množice pa so navdušeno vzklikale »Zdravo«, godba pa je ponovno zaigrala državno himno.

Odkritje spominske plošče in zasaditev lipe

Starosta br. **Pavle Borštnik** je imel nato lep govor, s katerim se je s pieteto spomnil dragocene žrtve, ki je padla za naš zedinjeni narod. Podčrtal je pokojnikova junaštva v balkanski in v svetovni vojni, ko je na čelu svojih polkov pripravljal pot našemu narodnemu in državnemu edinstvu. Posebno pa bo ostal vsem Jugoslovanom v trajnem spominu črni dan 9. oktober 1934, ko je roka plačanega morilca uničila najdragocenejše življenje — najboljšega in najplemenitejšega vladarja, kralja Aleksandra I. Zedinitelja. **V znak našega globokega spoštovanja in neomajne ljubezni do kralja Viteza in heroja, zasajam lipo v večen in nesmrten spomin na kralja Zedinitelja, kralja Mučenika. Rasti, lipa, ti simbol slovanstva in zvestobe in zrasti v mogočno drevo, ki bo dajalo sence našim zanamcem in jih spominjala na neomajno zvestobo in vdano ljubezen našega rodu do svojega Velikega kralja.** Brat starosta je nato nasul zemlje, nato pa nadaljeval: **Odkrivam ta spomenik, ki ga je postavila iskrena, globoka, patriotska ljubezen, z edino željo, da bi nikdar ne ugasnil spomin na največjega Sina Jugoslavije Velikega kralja heroja in Mučenika. Večna slava Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju! Naj živi Nj. Vel. kralj Peter II.!** S spomenika je padla zavesa, godba pa je zaigrala državno himno. Brat starosta je nato prečital posvetilo vseh viških društev in ga položil v odprtino, kjer bo zazidana. V imenu odbora za postavitev spomenika je položil na spomenik krasen venec z državno trobojnico, prav tako so žene v narodnih nošah položile vence in šopke. Starosta br. Borštnik je nato izročil spomenik in lipo v varstvo viške občine, ki ga je prevzel podžupan g. **Stanko Knez.** Potem sta sledili deklamaciji mladine, ki je položila pred lipo krasen lipov venec, ovit z državno trobojnico. Združeni pevski zbori so nato čuvstveno zapeli Gregorčič vo »Umrl je mož«, godba pa je diskretno zaigrala Chopinovo »Žalno koračnico«. Po odkritju je bil pred zastopnikom Nj. Vel. kralja generalom Pekićem mimohod Sokolstva, gasilcev, mladine in sokolske konjenice.

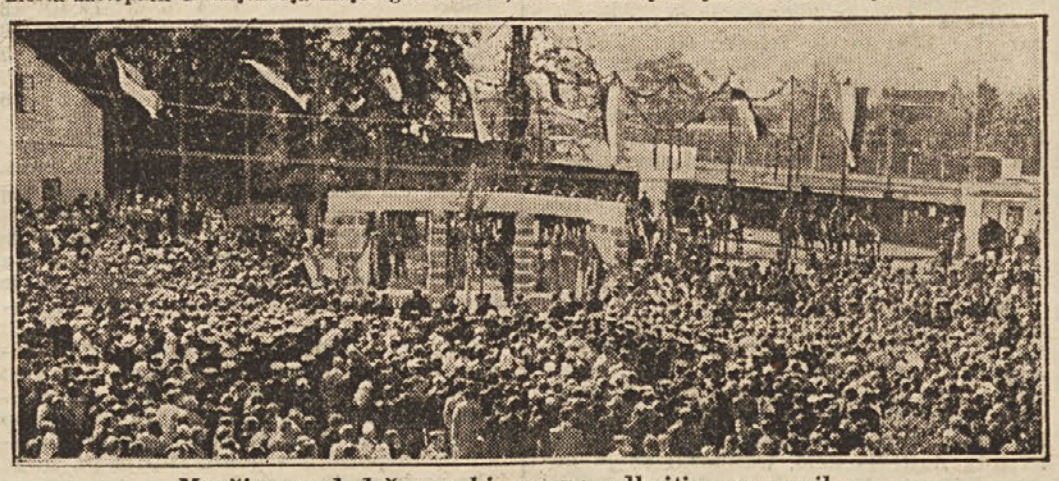

Množica med državno himno po odkritju spomenika.

Vsa proslava je potekala v kar najbolj impozantni soudeležbi vseh Vičanov. Vendar pa je bil nepristranski opazovalec razočaran, ko je mogel ugotoviti, da je odpadla blagoslovitev, čeprav je odbor za njo zaprosil pri ordinarijatu. Še večje pa je razočaranje, da je ordinarijat odklonil blagoslovitev z motivacijo, da ni obrednika. V resnici se mora človek vprašati, kakšne obrednike pa so uporabljali pri blagoslovitvi spominskih lip v Mostah, v Trnovem in na Barju, da o drugih najraznovrstnejših blagoslovitvah ne govorimo? Vsa viška javnost upravičeno pričakuje odgovora.

Slavnostna akademija

Zvečer ob 20. so množice napolnile sokolsko dvorano do zadnjega kotička. Slavnostni akademiji so prisostvovali sreski načelnik g. **Zuidarčič**, narodni poslanec **mag. ph. g. Stanko Hočevar**, za Savez SKJ br. **Poharc**, za župo brat **dr. Pipenbacher**, starosta Sokola III. br. **Šaplja**, občinski odbor s podpredsednikom g. **Stankom Knezom**, ter zastopniki nekaterih viških društev in organizacij.

Akademijo je otvoril sokolski orkester Sokola Ljubljana III z državno himno, nakar je pozdravil zbrane odličnike in občinstvo starosta br. Borštnik. Brat **Rudi Marinčič** pa je imel nato krasen spominski govor o blagopokojnem Viteškem kralju. Pod taktirko nastavnika meščanske šole br. Kernca so gojenci nato korajžno in ubrano zapeli Lebanovi »Slovo od domovine«, »Kje so tiste stezice« in Adamičevo »Orač na Topoli«, ki so jo morali med navdušenimi ovacijami ponoviti. Zelo globok vtis je napravila recitacija br. **Stanka Česnika** »Smrt kralja Mučenika«, nakar je orkester pod taktirko br. **Šerbeca** čuvstveno zaigral fantazijo iz opere »Lohengrin«. Sledila je nato živa slika **»Noč na Oplencu«**, ki so jo izvrstno predstavljali člani Ljudskega odra. G. **Kunaverju**, ki je vložil toliko truda za to izvedbo, naše priznanje in pohvala.

Po krajšem odmoru je orkester zaigral Lortzingov potpouri iz opere »Orožar«, nakar je sledila zborna deklamacija učencev osnovne šole »Molitev za vladarja Petra II.«, enako je napravila zelo globok vtis tudi recitacija br. **Justa Velušča** »Kralj je umrl . . .« Naš popularni konzervatorist g. **Drago Žagar** je nato zapel Rožančeve »Mlade vijole na trati dišijo«, eno koroško narodno in za nameček med viharnim odobravanjem še narodno »Oj sijaj, sijaj, solnce«. Orkester je nato lepo zaigral Leopoldove »Jugoslovanske bisere« ter je moral na splošno željo drugi del potpourija ponoviti. Akademijo je zaključila krasna alegorija članov viškega Sokola v štirih slikah po zamisli br. **Milka Marinčiča**. Alegorija, ki predstavlja »Pot kralja v Francijo, atentat, povratek v domovino in zadnji dom na Oplencu«, je napravila na vse prisotne zelo globok vtis.

Nočni požar na Viču

Ko so se sinoči vračali posetniki slavnostne akademije v Sokolskem domu na Viču domov, so zapazili okoli 1. po polnoči močan ognjen odsev na starem Viču. Kmalu se je oglasil tudi gasilski rog, naznanjajoč požar. Ljudje so hiteli proti Viču, kjer so opazili, da je rdeči petelin zajel drvarnico g. **Edvarda Mesesnela**, lastnika valjčnega mlina. Viški gasilci so takoj prihiteli na pomoč in pričeli z reševalno akcijo. Velika sreča je bila, da je bilo mirno vreme in voda v neposredni bližini, sicer bi lahko nastal katastrofalen požar. Ogenj je popolnoma uničil drvarnico, ki so bile v njej butare, drva in fižolovke. Kako je nastal požar, ni znano, sumijo pa, da je bil podtaknjen, kakor je bil pred meseci pri g. Smerkolju. Gasilcem se je posrečilo v poldrugi uri ogenj zadušiti, gasilska straža pa je ostala do jutra na pogorišču. Škoda ki jo trpi Mesesnel, znaša ca. 8000 Din ter je krita z zavarovalnino pri zavarovalnici Sava. Kdo je povzročil požar, bo dognala preiskava. Pripominjamo, da je letos to na Viču že tretji požar in zato prosimo, da bi varnostni organi napravili večkrat racijo po viški občini, kjer se razni nepridipravi skrivajo po šupah in kozolcih.

Odmevi

Rimski dopisnik »Frankfurter Zeitung«-e podaja svojemu listu izčrpno poročilo o italijanski zunanji politiki v zadnjem času. Dotika se pri tem tudi zboljšanje odnošajev med Italijo in Malo antanto ter piše tu med drugim: »Nastanek italijanskega »trikota« je poostril italijansko-jugoslovanske napetosti; Mala antanta se je pa tedaj še bolj utrdila in na njeno stran je stopil še Balkanski sporazum. Čeprav je Italija nasproti tem tvorbam, ki so v Podonavju in na Balkanu omejile njen vpliv postavila kot protiutež okrepitev njenih vezi z Avstrijo in Madjarsko, je bila vendar njena svoboda gibanja v tem predelu zelo utesnjena in obstojalo je celo nevarnost, da se ne bi postavila na stališče, ki bi bilo sicer dobro podprto, ki bi pa predstavljalo preozko osnovo za vse italijanske potrebe. Te potrebe so se kazale najprej v jamstvih proti »anšlusu«, potem pa v zboljšanju njene politične in gospodarske pozicije v jugovzhodni Evropi. Spremembe v italijanski zunanji politiki pa so bile že na vidiku. Tako je n. pr. obstojala že možnost, da se bodo francoski in italijanski interesi srečali na pol poti; kompenzacija Italiji v Afriki, ki jo je Francija lahko dala, ni igrala več velike vloge; obe državi sta se lahko sporazumeli že glede njunih čisto evropskih interesov. Nadaljni dogodki, ki so dovedli do italijansko-francoskega soglasja v Stresi, so še bolj izboljšali vse predpogoje v započetem smislu. Pri letošnjih razgovorih v treh (v Benetkah) se je pokazalo, da o kakem »bloku« tu ne more več biti govora. Italija se je rajši odločila za vlogo posredovalke med nasprotji, ki obstoje med Madjarsko in Jugoslavijo. Obisku zunanjih ministrov »trikota« v Italiji naj bi sledil zdaj še poset zunanjih ministrov Male antante« . . .

—o—

Ugledno glasilo angleških liberalnih krogov »Manchester Guardian« razpravlja v eni izmed zadnjih številk o položaju Poljske po smrti maršala Pilsudskega in prihaja do teh-le zaključkov: »Poljska je dežela, v kateri je razredni boj izredno oster. Ima mogočno plemstvo, pa tudi bajtarje, pozna državni kapitalizem, pa tudi komunistično gibanje, ki trenutno ne pomenja več ko razpoloženja mas. Toda spričo nemške nevarnosti se bodo ta regionalna in socialna nasprotja ali zmanjšala ali pa povečala. Navzlic nasprotnemu videzu vidi Nemčija v Poljski še vedno samo svojega bodočega sovražnika in tudi Poljska predvideva možnost nemškega napada. Pilsudski je sovražil tako Nemčijo kakor Rusijo, toda Rusijo nedvomno bolj. Njegova smrt bo verjetno ublažila naraščajočo poljsko-rusko napetost, a na drugi strani utegne obnoviti poljsko-nemško napetost. V tem primeru se bo nemška nevarnost kmalu pokazala kot realnejša in neposrednejša. Na Poljskem ni sovraštva proti Rusiji — Pilsudski v tem pogledu ni bil Poljak — a sovraštvo proti Nemčiji (ali vsaj zaskrbljenost pred njo) je tam splošno razširjeno. Poljska je v najodločilnejši fazi svoje zgodovine po vojni. Lahko pričakujemo, da bo zdaj, ko je prenehala združevalna sila diktatorja, zavest skupne nevarnosti zadostovala za premaganje strankarskih razprtij.«

—o—

O sodobni nravnosti prav lepo razpravlja v majskem zvezku poljske revije »Przegląd Współczesny« znani poljski gospodarstvenik Adam Krzyżanovski, ki piše med drugim: »Vojna miselnost in nravnost sta se obdržali vse do današnjega dne. To pa samo zato, ker še ni odstranjeno zvišanje obveznosti poedinca, ki se je izvršilo na škodo njegovih pravic nasproti državi. Značaj zmanjšanja državljanskih svobodščin se je do neke mere sicer spremenil, toda občutna omejitev individualne svobode je še zmerom ostala. Iz svojih razmer po sami nujnosti porojena totalitarna država še vedno obdaja člane državne skupnosti z železnim oklepom. Točnost označenja te utesnitve kot »državne ječe« je v zadnjih dvajsetih letih samo pridobila na svoji veljavi.« — Ni potreba še posebej omenjati, da se te ostre kritične besede nanašajo na fašistične »državne oklepe«, ki jih je bilo posebno v zadnjem času občutiti tudi na Poljskem.

—o—

»Prager Presse« z dne 19. t. m. je ob priliki obiska zastopnikov baltskega tiska v Pragi posvetila posebno prilogo baltski antanti, ki jo, kakor znano, sestavljajo Estonska, Latvija in Litva in ki je, kakor je tudi znano, pred kratkim zborovala v Kovnem. Za to prilogo je tudi češkoslovaški zunanji minister spisal poseben članek pod naslovom: »Tri antante«, v katerem poudarja med drugim: »Baltska antanta, Mala antanta in Balkanski sporazum so v svoji sedanji obliki trije bloki, ki čuvajo nad varnostjo malih in srednjih držav, ki branijo zamisel konsolidacije evropskega povojnega sistema nasproti onim silam, ki žele obnoviti sistem politične in gospodarske hegemonije nad malimi narodi, in ki se na strani zapadnih velesil in v najnovejšem času tudi na strani sovjetske Rusije bore za stalno ohranitev evropskega miru. Že te skupne naloge zadostujejo za vzpostavitev trajnega in sistematičnega sodelovanja med njimi, katerega smoter ni samo ta, da pripomore k zaščiti malih držav, marveč tudi ta, da jim da moč za soodločanje o usodi Evrope, in to v skladu z njih posebnimi ideali.«

Sport

Nepričakovano visoka zmaga beograjske lahkoatletske reprezentance nad ljubljansko. Ligaške tekme: Visoki zmagi BSK in Gradjanskega. Bask in Slavija (O) remis.

Beograd : Ljubljana 59:40.

Ljubljana, 26. maja.

Ob izredno lepi udeležbi se je danes odločila borba med lahkoatletskima reprezentancama Ljubljane in Beograda. Priznati je treba, da so nas Beograjčani s svojim znanjem presenetili. Od lanskega leta so tako zelo napredovali, da so nas pustili za celih 19 točk za seboj, dočim so lani na lastnih tleh zmagali le z razliko ene točke (7:6). Edina pomembna zmaga, ki jo je danes slavila ljubljanska reprezentanca je bil tek **na 100 m**, kjer je postavil **Kovačič** z izbornim časom **10'6 sek. nov državni rekord.** Upoštevati je seveda tudi treba, da je morala nastopiti Ljubljana brez Žorge, Žgurja in Martinija, čijih nastop bi vsekakor močno vplival na boljši placement Ljubljane. Tekmovanje je bilo pod pokroviteljstvom župana mestne občine ljubljanske g. dr. Vladimirja Ravniharja, ki ga je zastopal podžupan g. prof. Jarc.

Mnogoštevilni gledalci so z velikim zanimanjem zasledovali lepo borbo, ki se je razvijala takole:

Tek na 100 m: 1. Kovačič (L) 10'6 sek. (nov. jugosl. rekord); 2. Bauer (B.) 10'8 sek; 3. Stevanović (B.) 10'9 sek.; 4. Cerar (L.) 11 sek. Stanje točk: Ljubljana 5, Beograd 4.

Krogla: 1. Kleut (B.) 13.80 m; 2. Bojović (B.) 13.11 m; 3. Stepišnik (L.) 12.98 m; 4. Jeglič (L.) 12'58 m. Stanje točk: Beograd 12, Ljubljana 6.

400 m: 1. Banšak (B.) 53'7 sek.; 2. Stevanović (B.) 54'3 sek.; 3. Czurda (L.) 55'3 sek.; 4. Skušek (L.) 56'4 sek. Stanje točk: Beograd 20, Ljubljana 7.

Skok v daljavo: 1. Stepišnik (L.) 6'65 m; 2. Mioković (B.) 6'59 m; 3. Putinja (L.) 6'51 m; 4. Novaković (B.) 6'45 m (po tretjem skoku odstopil). Stanje točk: Beograd 23, Ljubljana 13.

5000 m: 1. Bručan (L.) 16.25; 2. Srakar (L.) 17.01; 3. Čeke (B) 18.31. Stanje točk: Beograd 24, Ljubljana 21.

Met diska: 1. Kleut (B.) 41'24 m; 2. Bojović (B.) 38'33 m; 3. Serše (L.) 37'68 m; 4. Stepišnik (L.) 36'43 m. Stanje točk: Beograd 32, Ljubljana 22.

800 m: 1. Nikhazi (B.) 2:03.2; 2. Gabršek (L.) 2:03.6; 3. Czurda (L.) 2:07.5; 4. Butea (B.) 2:15.8. Stanje točk: Beograd 37, Ljubljana 26.

Skok v višino: 1. Telesko (B.) 1'75 m; 2. Slanina (L.) 1'70 m. 3. Mor (B.) 1'70 m; 4. Svetek (L.) 1'65 m. Stanje točk: Beograd 44, Ljubljana 28.

Met kopja: 1. Kleut (B.) 56'95 m; 2. Nikolić (B.) 55'50 m; 3. Dečman (L.) 52'16 m; 4. Brünet (L.) 46'24 m; Stanje točk: Beograd 52, Ljubljana 29.

Triskok: 1. Banković (B.) 13'63 m; 2. Perpar (L.) 12'91 m; 3. Telesko (B.) 12'52 m; 4. Slapar (L.) 12'40 m. Stanje točk: Beograd 58, Ljubljana 32.

1500 m: 1. Goršek (L.) 4:19²/₅ sek.; 2. Krevs (L.) 4:19²/₅ sek.; 3. Deči (B.) 4:26 sek. Stanje točk: Beograd 59, Ljubljana 40.

Štafeti 4×100 m sta bili obe diskvalificirani, ker se je pri obeh ugotovil prestop.

Ligaške tekme.

BSK : Primorje 4:0 (3:0).

Tekmo je zelo ovirala velika vročina. Začela se je že ob pol 4., kot predtekma k srečanju med Racingom iz Strasbourga in Jugoslavijo. Primorje je dalo danes mnogo slabšo igro kot pa v petek proti Jugoslaviji. Najboljši del moštva je bila obramba, ki je morala opraviti radi slabe igre napada najtežje delo. Odlikoval se je posebno Logar. V halfih je treba omeniti Bonclja, v napadu pa je izmed petorice zadovoljil edino le Janežič. Izredno slabo je igral napad, predvsem obe krili. Res je težko razumeti, kako je mogoče, da igra pri tako važni in težki tekmi Hassl na desnem krilu!

BSK je bil tekom cele igre v premoči, a je potem, ko je vodil s 3:0, močno popustil. Prvi gol za domače je dal v 20. minuti s pravo bombo Glisović. Pet minut nato nastane ob priliki kornerja velika gneča pred golom Primorja in Marjanović, mojster za take prilike poviša na 2:0. Zadnji gol I. polčasa zabije v 30. minuti tudi iz gneče Vujadinović. Četrti in zadnji gol je dal šele v 45. minuti drugega polčasa z glavo Božović.

Kot rečeno je napravilo Primorje v tej tekmi mnogo slabši vtis kot pa v petek Ni bilo videti tiste borbenosti niti prave ambicije. Seveda je bil dobro razpoloženi BSK mnogo močnejši nasprotnik kot Jugoslavija. Naš Ligaš je igral v postavi: Logar, Jug, Bertoncelj I., Kukanja, Boncelj, Šašelj—Hassl, Janežič, Pupo, Franci, Uršič.

Tekmo je sodil g. Neverkla iz Subotice. Gledalcev 6000.

Gradjanski : Hajduk 5:1 (3:1).

Zagreb, 26. maja.

Nič manj kot 6000 gledalcev se je zbralo na igrišču Gradjanskega, da vidi borbo vodečega moštva s poslednjim. Izgleda, da zelo pomlajeno moštvo Hajduka, brez svojih starih asov, ne bo moglo nadaljevati zmagovite poti. Že takoj v začetku igre je opaziti premoč Gradjanskega, ki že v osmi minuti vodi po Kokotoviću. Minuto nato, po prostem strelu Lemešića, nastane gneča pred golom domačih in Pogačnik plasira z glavo v lastni gol in igra je izenačena. Hajduk v tem času še ne da slutiti, da bo odšel težko poražen z igrišča. V 18. minuti zabije Živković iz težke pozicije vodilni gol za domače. 2:1. Isti igralec poviša v 44. minuti iz kornerja na 3:1. V II. polčasu je zopet Živković, ki je bil danes poleg starega Premerla najboljši mož Zagrebčanov, ki ustreli po centru Sipoša 4 gol. V 14. minuti Živković odlično preigra Sipoša in ti strelja peti in zadnji gol.

Bask : Slavija (Osijek) 1:1 (1:1).

Rezultata igre ne odgovarja poteku te igre, ker je bila Slavija posebno v drugem polčasu v precejšnji premoči. Bask je igral brez Tomaševića in Ivkoviča. Zaradi slabe igre halfov je ležala vsa teža igre na ramah obrambe, ki je bila najboljši del moštva. Pri Slaviji je igral nekaj časa v napadu Lechner, kmalu pa je zavzel svoje staro mesto — centerhalfa in je bil najboljši mož na igrišču.

Gol ja Bask je dal v 3. minuti Babanović, izenačil pa je šele v 42. minuti Kolar. Slavija tudi ni izrabila dosodene ji enajstmetrovke. Gledalcev 1500.

Po nedeljskem kolu izgleda prvenstvena tabela takole:

Hajduk	10	5	2	3	36:17	12
Concordia	9	3	5	1	13:8	11
Bask	9	4	2	3	23:17	10
Jugoslavija	8	4	2	2	17:13	10
Hašk	8	4	1	3	14:12	9
BSK	7	4	0	3	17:10	8
Slavija (O)	11	3	2	6	14:33	8
Gradjanski	7	3	1	3	11:11	7
Slavija (S)	10	3	1	6	16:25	7
Primorje	9	2	2	5	9:24	6

Rapid : Čakovački SK 5:0 (3:0).

Maribor, 26. maja.

Onih 400 gledalcev, ki so prisostvovali tej prvenstveni tekmi, je domače moštvo prijetno iznenadilo, posebno z igro, ki jo je predvajalo v prvem delu igre. Izdatna zmaga Rapida ni bila pričakovana, pa je zato tem bolj navdušila Rapidove pristaše.

Tekma, deljena po polčasih, je bila deljena tudi po premoči. Ves prvi polčas so absolutno prevladovali domačini, v drugem delu pa gostje. Razlika je bila samo v tem, da so prvi premoč temeljito izrabili in to potrdili v golih. Gostje pa so še tako zrele prilike nehote ali pa po nemarnosti zapravili, v tem je prednjačila njihova napadalna vrsta. Dopustili so še, da so Rapidovci v času njihove najboljše igre dvakrat zaporedoma prodrli in obe akciji zaključili z golom.

V splošnem je bil Rapid boljše moštvo. Že takoj uvodoma se je videlo, da bo moštvo imelo »srečen dan«. V igro je bilo vnešenega mnogo poleta, ki je že kar prve minute bil kronan z uspehom. Obramba je opravila delo solidno in je bila vsa trojica enakovredna. Drugače je bilo v krilski vrsti, kjer je bil mož na mestu samo Seifert, njegova tvariša sta igrala tokrat pod običajno formo. Napad je ubral pravilne strune: brzino in odločnost. Streljalo se je mnogo, pri slabšem vratarju bi gotovo še par žog našlo pot v mrežo.

ČSK je od zadnjih nstopov očividno padel v formi. V moštvu ni bilo nikake volje, igralo se je, ker se je pač moralo. V obrambnem triju je bil izvrsten vratar in mimo njega še desni branilec, pri krilcih pa se je odlikoval srednji mož. O napadu je že bilo rečeno, da nosi precejšnjo krivdo na tako občutnem porazu. V drugem polčasu, ko je Rapid kar vidno popustil, je bilo prilik dovolj, če že ne za izenačenje, pa vsaj za znižanje razlike.

Realizatorji tekme so bili: po dva gola Pišof in Prinčič, enega pa Heller. — Sodil je dobro g. Jordan iz Ljubljane. — V predtekmi je rezerva Rapida premagala rezervo Svobode z 9:1.

Olimp (Celje) : Svoboda 5:1 (3:1).

V dopoldanski prijateljski tekmi je simpatično moštvo iz Celja zmagalo z veliko razliko nad domačimi Svobodaši. Tekma je potekla v precejšnji premoči gostov, sicer pa je bila medla in maloštevilne publike ni mogla ogreti. — Sodil je g. Nemec.

Inozemski nogomet.

Sofija: Bolgarija : Nemčija II. 2:0.

Dunaj: Wacker : Libertas 2:0, Rapid : Austria 5:2, Vienna : FAC 4:1, WAC : FC Wien 1:1, Sportklub : Hakoah 3:1, Admira : Favoritner FC 5:1.

Italijansko prvenstvo. Ambrosiana : Torino 4:0, Palermo : Lazio 2:1, Triestina : Napoli 0:0, Livorno : Sanpierdarena 0:0, Bologna : Brescia 3:0, Alessandria : Fiorentina 2:0, Juventus : Pro Vercelli 3:0, Roma : Milano 1:0.

Budimpešta: Ferenczvaros : Somogy 5:1, III. okraj : »11« 4:1, Phöbus : Hungaria 2:0, Szeged : Ujpest 2:1, Soroksar : Bocskay 1:1, Kispest : Attila 2:1.

Drezden: Nemčija : Češkoslovaška 2:1 (1:0).

Zlati gasilski jubilej

Šmartno pri Litiji, 25. maja.

V nedeljo 2. junija proslavi prostovoljna gasilska četa v Šmartnem društveno 50 letnico pod pokroviteljstvom bana g. *dr. Dinka Puca.* Proslava se prične v soboto zvečer z razsvetljavo Šmartna in podoknico najstarejšemu članu in soustanovitelju, ki je edini dočakal jubilej, tovarišu Francetu Hauptmanu. Dičijo ga srebrna in zlata kolajna za gasilske zasluge in diploma častnega članstva. Pri podoknici sodeluje pevsko društvo »Zvon«. V nedeljo bo slovesen sprejem in pohod gasilcev, po službi božji pa odkorakajo na pokopališče, kjer se poklonijo spominu umrlih 80 tovarišev in dobrotnikov gasilske čete. Gasilska proslava obeta biti prav velika manifestacija, ker je združena z župnim zletom v Šmartno.

Iz društvene kronike posnemamo, da je društvo ustanovil nekdanji šolski upravitelj *Juro Adlešič.* Gasilci so vedno pokazali narodno zavednost in uvedli slovensko poveljevanje. To društvo je matica in najstarejša gasilska četa v litijski župi. Iz nje je izšlo več drugih edinic v okolici. Ima lasten dom in poleg ročnih brizgalen tudi motorko. Na pomoč so gasilci priskočili najmanj 80 krat ter leta 1887. rešili Šmartno ognja. Četo so vodili načelniki † Adlešič Juro, † Gregor Porenta, Ivan Robavs, Tomažin Ferdo, Izgoršek Franc, a sedaj načeluje četi šolski upravitelj *Kovačič Maks,* poveljnik gasilcev je pa *Adamčič Janez.* Posebno zaslužni so tudi pokojni Knaflič Franc, Razboršek Ivan, Židanik Franc in Jeriha Franc ter sedanji načelnik Kovačič Maks in Flisek Viktor.

Gasilska slavnost bo zaključena z veliko narodno veselico. Vložena je tudi prošnja za polovično vožnjo. Pri veselici bodo sodelovali pevci in železničarska godba z Zidanega mosta. Vabljena so vsa društva in prijatelji gasilstva.

Kultura

Joža Vombergar: **Zlato tele.** Satirična komedija v 8 slikah.

Premiera proti koncu sezije in celo premiera izvirnega slovenskega dela je vsekakor dogodek. Občinstvo je čutilo to in je napolnilo gledališče.

O komediji sami, oziroma o knjižni izdaji dela je v 22. številki našega lista že poročal S. A. Po premieri se mi zdi, da bi bilo treba povedati le še tole: Zlato tele, ako presojamo delo kot ljudsko igro, je vsekakor uspeh. Odersko je gladko pisano. Značaji so risani krepko, živahno in verjetno. Včasih jedka, včasih zgolj dobrodušno-zafrkljiva satira ne zgreši namena. Po vsem tem je Vombergarju treba priznati, da se resno trudi, premagati tuje vzorce, črpati iz našega življenja in ga svojsko umetniško oblikovati. To stremljenje je velik razloček in vsekakor priznanja in upoštevanja vreden korak naprej v primeri s tistim oderskim ustvarjanjem, ki je naše življenje brez pravega čuta za subtilno-naše krojila v tuje vzorce. Hočem reči, da ima ljudska igra pri nas še primeroma malo tradicije, posebno pa malo take, na kateri bi na novo nastopajoči oderski pisatelj lahko gradil.

Ob upoštevanju te okolnosti bo razumljivo, da je Vombergarja vzlic mnogim vrlinam snov v »Zlatem teletu« tu in tam le premagala. Obilica domislekov ga je zavedla, da je natrpal v komedijo preveč konfliktov, ki med seboj niso dovolj povezani. Celo v glavni antitezi (tu blazen, zločinsko-spletkarski pohlep po denarju, na drugi strani moška, odločna, tvorna ljubezen do zemlje) se mi zdi, da se Vombergarju ni posrečilo podati dovolj dramatske povezanosti. Zato vpliva delo nekoliko ohlapno: odigravata se tu dve komediji, avtorju pa se ni posrečilo prepričati gledalca, da obe res nujno spadata skupaj. V tej zvezi vpliva tudi Peregrinova scena pod drevesom bolj novelistično. Prav tako je z Mirinim pojmovanjem poljedelstva kot športa. Ob tej zgraditvi komedije se ne morem otresti vtisa, da je ta — sicer prav živahen domislek — vpleten sem pač zato, da vedro izpolni odmor.

Vzlic temu pomeni »Zlato tele« plus. V Skrbinškovi režiji je doseglo odličen uspeh. Igralci so bili vsi na mestu. Cesarjev Jeras je markantno izoblikovan lik, Gregorinov Šimen je bil podan izvrstno, Meto je Pol. Juvanova postavila živo in resnično na oder, pa tudi vsi ostali igralci — (zaradi tesno odmerjenega prostora jih ne morem našteti) — so bili res na višku. Zlasti je treba poderčtati, da so bili masni prizori, najbolj ranljiva Ahilova peta vsake režije, odigrani z mojstrsko realistiko.

Avtorja je priklicalo občinstvo pred zastor. On in igralci so bili ponovno deležni burnega aplavza. Pisatelj Vombergar, rež. g. Skrbinšek in nekateri igralci so prejeli lepe šopke.

Vsekakor imamo z »Zlatim teletom« en kamen v domači dramski stavbi več. Kljub pomanjkljivostim je boljši kakor marsikaj iz tujine slepo privlečenega. Kdor toliko doseže, lahko vedro, z veseljem in z resnobo nadaljuje delo v prepričanju, da gre njegova pot kvišku.

Ivan Albreht.

*

k— **Gruda,** mesečnik za kmetsko prosveto, je posvetila majsko (5.) številko materi. Joža Likovič je prispeval črtico »Moja mati«, Odon Gaspari lesorez »Mati moli«, I. Albrecht pa pesmi »Mati premišljuje« in »Mati piše materi«. V. Winkler nadljuje povest »Potoška mladost«, France Gerželj v prevodu objavlja nekaj zanimivih odlomkov »Načrtno gospodarstvo in smotrena demokracija« iz spisa češkoslov. kmet. ministra dr. Milana Hodže. Tone Janhar bodri v sestavku »Naša največja slabost« k samozavesti, A. Artnak pa je v sestavku »Ljudje, knjige in knjižnice« izrekel nekaj koristnih in pametnih nasvetov. Zanimiva so poročila v oddelku »Iz Zveze kmetskih fantov in deklet«, ki pričajo, da se ta naša delovna organizacija vedno bolj jasno zaveda svoje važne kulturne in stanovsko-prosvetne misije.

Občni zbor SVD

Zahvala prijateljem kmeta v banovinskem svetu in nezaupnica zagovornikom zajca — Zahteva proste trgovine s sadjem — Sami soglasni sklepi

Že v soboto smo omenili, kako močno napreduje Sadjarsko in vrtnarsko društvo navzlic skrajno slabim razmeram našega kmeta, še bolj se je pa ta napredek SVD in zanimanje za sadjarstvo in vrtnarstvo pokazalo v nedeljo na sijajno obiskanem občnem zboru v Celju. Prostorna dvorana hotela Evrope je bila nabito polna in odpreti so morali okna, da so delegati prisostvovali zborovanju tudi na vrtu. Iz vseh krajev Slovenije od Gorenjske pa do Bele Krajine in Prekmurja so prišli zastopniki podružnic, naši najinteligentnejši gospodarji, a tudi naši najznamenitejši strokovnjaki. Sijajno so bili zastopani prvoboritelji za sadjarstvo in vrtnarstvo, naši starejši učitelji, na žalost smo pa opazili le malo mlajših vzgojiteljev, a zato lahko s ponosom konstratiramo, da je bilo tem več mladih, ambicioznih gospodarjev.

Predsednik, višji nadzornik g. *Martin Humek* je zborovanje otvoril s pozdravom delegatov, še posebej je pozdravil zastopnika banske uprave, načelnika g. inž. *Zidanška*. Nadalje je pozdravil sreskega načelnika gosp. *dr. Vidarja* in pa celjskega župana g. *dr. Goričana*, župana celjske okoliške občine g. *Kukovca* ter narodna poslanca g. *dr. Doboviška* in g. *Pevca* kot izvrstnega sadjarja. Ko je tajnik, banovinski šolski nadzornik g. *Andrej Škulj* prečital pozdravno pismo pomočnika bana g. *dr. Pirkmajerja*, se je predsednik z lepimi besedami poklonil spominu Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, zborovalci so pa vzkliknili trikrat *»Slava!«* nato se pa pridružili predsednikovemu pozdravu Nj. Vel. kralju Petru II. z vzkliki: Živio! ko je bila odposlana tudi vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II.

V svojem poročilu je predsednik povdaril, da je treba pospeševati sadno produkcijo z poenotenjem sadnih sort in zatiranjem škodljivcev. Precepiti je treba staro drevje in zatirati zlasti tiste škodljivce, ki ogrožajo kakovost sadja. Odnehati ne smemo v boju proti zajcu in delati za napredek sadne trgovine ter iskati konkretnih načinov, kako bi SVD pospešilo sadno kupčijo. Započeta je akcija sadnih zbirališč in skladišč, da jih bomo imeli povsod, kakor smo v zadnjih letih napravili nad 100 novih sušilnic. Skladišča gradimo po načrtu društvenega podpredsednika, ravnatelja g. *Priola!* Pospeševati moramo tudi izdelovanje brezalkoholnih pijač, na drugi strani pa posvetiti vso skrb vrtnarstvu, ki ima prav obširen delokrog. Razviti se mora naše zelenjadarstvo in tudi naši cvetlični vrtovi morajo napredovati.

Celjski župan g. *dr. Goričan* je pozdravil zborovalce z iskreno željo, naj bi bil sadjar z lahkim vnovčenjem svojega pridelka tudi pošteno plačan, a poslanci naj napravijo red, da se glede sadne kupčije ne ponovi več lansko leto.

Načelnik kmetijskega oddelka banske uprave g. *inž. Zidanšek* je opisal, kako banovina dela za razširjenje debeloplodnega oreha in debeloplodnega žlahtnega kostanja, koliko je nasadila zlasti letos obcestnih sadnih nasadov. Letos bo kmetijski oddelek predvsem koncentriral pospeševanje sadjarstva na nekatere okoliše, zlasti pa na okolico tujskoprometnih krajev. Opozarjal je, da so sadni nasadi še vedno pregosti ter opomnil, naj občine napravijo vzorne sadovnjake v spomin najmočnejšega zaščitnika kmetijstva, Viteškega kralja Aleksandra.

Ko sta tudi sreski načelnik g. *dr. Vidmar* in narodni poslanec g. *Pevec* zagotovila stremljenjem SVD vso naklonjenost, je tajnik, nadzornik g. *Škulj* prečital med zborovalce razdeljeno tiskano poročilo in je vsaki točki sledila kratka debata.

Tajniško poročilo

Članov ima SVD nad 8000 v 223 podružnicah, posebno značilno pa je, da je *vedno več članov tudi v drugih banovinah*, kar najlepše dokazuje, kako velik ugled ima SVD v vsej državi. Društvo je imelo 300 predavanj in 54 sijajno obiskanih tečajev. V 53 drevesnicah podružnic SVD se vzgaja blizu 60.000 dreves in člani so posadili 40.000 mladih drevesc. Podružnice so od banovine, sreskih kmetijskih odborov in občin dobile blizu 60.000 Din podpor predvsem za škropilnice in sušilnice. Poročilo z zahvalo omenja, da je banska uprava izredno podprla podružnice, saj je poleg denarnih podpor razdelila tudi mnogo škropiva brezplačno ali po nižjih cenah, obenem so pa seveda našemu sadjarju in vrtnarju bili vedno na razpolago učne moči naših kmetijskih in sadjarskih šol, sreski ekonomi in drugi strokovnjaki. V odbore volite le delavne sadjarje in vrtnarje! Tudi društveno glasilo »Sadjar in Vrtnar« vedno napreduje in uživa ugled tudi v inozemstvu. Načelstvo stremi po izobrazbi večjega števila predavateljev in sadjarskih instruktorjev, podružnice pa povsod prirejajo sadne oglede in razstave. Glede lovskega zakona je bila sprejeta posebna resolucija, prav tako pa tudi glede pospeševanja sadne trgovine. Drevesničarski odsek, ki je zboroval že v soboto zvečer, izkazuje zadovoljiv napredek, a tudi vrtnarski odsek bo kmalu organiziran.

Ko je bilo soglasno sprejeto tajniško poročilo, je blagajnik g. *prof. Verbič* podal pregled denarnega poslovanja in premoženjskega stanja ter poročilo o društvenem premoženju, nato je pa preglednik računov g. *Gaber* predlagal absolutorij in zahvalo blagajniku in vsemu odboru, kar je bilo seveda sprejeto soglasno, kakor so bili *soglasno sprejeti ali odklonjeni vsi predlogi in poročila.* Tako je bil sprejet tudi novi proračun, ki izkazuje po 223.000 Din izdatkov in dohodkov. *Finančno stanje SVD se je prav znatno izboljšalo.*

Za preglednika računov sta bila spet soglasno izvoljena odbornika podružnice Ljubljana gosp. kap. *Teodor Drenig* in urednik *Ante Gaber.*

Pri proračunski debati je predsednik drevesničarskega odseka g. *Kovačič* zlasti povdarjal, naj bi banska uprava in sreski kmetijski odbori podprli društveno glasilo z izdatno podporo, g. *Predan* se je pa zavzel za kmetijske nadaljevalne šole.

Pri predlogih glavnega odbora so bile sprejete resolucije glede osnutka o zakonu o pospeševanju sadjarstva in vinogradništva ter o omiljenju lovskega zakona. Pri tej deloma precej ostri razpravi je referent g. *prof. Verbič* v daljšem govoru predlagal zahvalo in zaupnico članu banovinskega sveta g. *Albinu Prepeluhu* za njegovo zavzemanje v boju proti zajcu, prav tako je pa predlagal tudi zaupnico članom banovinskega sveta gg. *Goričarju, dr. Sajovicu, Skuhali, Gornjaku, Janžekoviču, Šolarju, Gajšku, Lovšinu* in *Josipu Ravniharju*, ki so glasovali proti lovskemu zakonu. Zahvala ban. svetniku g. *Prepeluhu* je bila sprejeta s pravimi ovacijami. Prav tako je bil soglasno sprejet tudi predlog, da se *vse od zajca povzročene škode objavijo v dnevnikih, četudi bi bilo treba te objave plačati.* Sprejeta je bila tudi posebna vloga na najvišje mesto, kjer bo SVD *naprosilo kneza-namestnika Pavla za posredovanje v tem vprašanju.*

Za zastopnika sadjarskih interesov pri trgovinskih pogodbah z drugimi državami je bil izvoljen g. *dr. Stanko Kovačič* iz Košakov.

Prav zanimiva razprava se je razvila tudi iz Šmartna na Paki, naj se *pravi kostanj* Končno je bil sprejet tudi predlog g. *Irmana* iz Šmartnega na Paki, naj se *pravi kostanj zaščiti* kot žlahtno drevo tako, kakor je z zakonom zaščiten oreh.

Na vrsto so prišli *predlogi podružnic*, ki se predvsem bore proti zajcu in zatiranju sadnih škodljivcev in zato zahtevajo pocenitev sredstev za zatiranje sadnih škodljivcev in pa izvajanje zakona o obveznem zatiranju. Razpišejo naj se nagrade za najlepše negovane sadonosnike. Društvo in njegove podružnice in njih člani naj dobe več podpor, zlasti pa tudi glasilo »Sadjar in Vrtnar«. Tatvine sadja naj se ne obravnavajo kot poljska krivda, temveč kot tatvina ali poškodba tuje lastnine. Uvede naj se najstrožja kontrola banske uprave nad vsemi drevesnicami, a banovinske drevesnice in kmetijske šole naj skrbe za zadostno število pravilno vzgojenih grmičev žlahtnih lešnikov, špargljev, hrena itd., da se te kulture lahko razširijo brez večjih stroškov. Glede sadne trgovine je bila sprejeta dolga vrsta predlogov, ki med drugim zahtevajo tudi, naj v upravi Prizada zastopata interese naših sadjarjev delegata SVD in Kmetijske družbe. Občni zbor se je zavzel predvsem za prosto trgovino s sadjem, seveda pa tudi za znižanje železniške tovorne tarife.

Pri slučajnostih je bilo sklenjeno, da bo *prihodnji občni zbor v Ljubljani.* Uprava bo upoštevala tudi željo, naj se zaščiti podlasica kot edina sovražnica voluharja, na drugi strani naj se pa vzame zaščita gozdnemu jerebu.

Po občnem zboru so se zborovalci odpeljali v Št. Jurij pogledat *banovinsko kmetijsko in banovinsko-gospodinjsko šolo.* Pod vodstvom ravnatelja g. *Petkovška* in znanega vrtnarskega strokovnjaka. g. *Vardjana* so si ogledali zlasti sadne nasade in vrtove. Iz planinskega vrtiča je pridobil tudi bolgarski kralj Boris, ki je eden najznamenitejših botanikov na Balkanu, znamenito zbirko kamenokrečev ali saksifrag, kakršne nima noben evropski botanični vrt. Ker smo že pri prof. Vardjanu, moramo omeniti, da je kot odličen vrtnarski strokovnjak edini iz vse Jugoslavije povabljen na mednarodni vrtnarski kongres v Rim, pri tem pa seveda upamo, da mu banska uprava to nad vse častno udeležbo tudi omogoči.

Po podrobnem ogledu obeh šol in njune kmetije je bila seveda tudi pogostitev, kjer je goste pozdravil ravnatelj g. inž. *Petkovšek*, njemu se je pa za pouk in izpodbude ter za gostoljubnost zahvalil predsednik g. *Humek.* Šele zvečer so se sadjarji in vrtnari z vlaki in avtomobili odpeljali spet na vse strani banovine na delo za napredek našega sadjarstva in vrtnarska v korist vsemu prebivalstvu države.

Pokrovitelj zoološke razstave g. predsednik mestne občine

Agilno zoološko društvo »Noe« v Ljubljani otvori v sredo, dne 29. t. m. svojo 11. sezonsko zoološko razstavo živali na vrtu hiše g. Scagnettija v Šelenburgovi ulici št. 6. Kakor je že lanska razstava tega društva zbudila veliko zanimanje občinstva, tako obeta biti letošnja prva razstava še mnogo pestrejša in privlačnejša. Razstavni prostor se je docela preuredil, napravile so se nove kletke in zgradil nov paviljon. Dočim so lansko leto prevladovale na razstavi naše domače, zlasti manjše živali in ptice. bo letos pokazala razstava znaten napredek, ki se je precej približal zasnovi zoološkega vrta. Saj se tudi spodobi za mesto Ljubljano, da čim prej stopi v vrsto z drugimi mesti naše države, kjer že imajo stalne zoološke vrtove.

Pokroviteljstvo nad razstavo je blagovolil prevzeti sam gospod predsednik mestne občine ljubljanske dr. Vladimir Ravnihar, kar nam dokazuje, da je našlo resno delovanje društva priznanje z najmerodajnejšega mesta.

Društvu se je posrečilo pridobiti za razstavo lepo število raznih eksotičnih živali, karšnih pri nas v Ljubljani nimamo prilike videti in spoznati. Videli bomo razne opice, krasne papige, malajskega medveda, volka, lisice, srne, jazbeca, bodre, rakuna, razne velike in male domače in eksotične ptiče, okrasno perutnino in nešteto drugih živali, domačih in tujih, ki si jih je društvo z velikim trudom in stroški nabavilo. Društvo se tudi ni strašilo stroškov in je nabavilo mladega leva, ki bo gotovo privlačnost za obiskovalce.

Razstava bo odprta ves mesec junij, zanimiva bo za mlado in staro.

O razstavi bomo še poročali, ko bo otvorjena, vse pa že sedaj opozarjamo na obisk.

Želimo agilnemu društvu »Noe«, da krepko stopa v začrtanem pravcu, naša javnost pa naj podpre društvo s številnim obiskom.

Borzna poročila

DEVIZE

Ljubljana, 27. maja (s primo Narodne banke): Amsterdam 2970'86—2984'60, Berlin 1756'08 do 1769'95, Bruselj 748'91—753'97, Curih 1421'01 do 1428'08, London 216'85—218'91, Newyork 4364'33 do 4400'64, Pariz 289'56—291'—, Praga 182'85 do 183'96, Trst 360'99—364'07.

Curih, 27. maja. Beograd 7'02, Pariz 20'3775, London 15'33, Newyork 309'725, Bruselj 52'75, Milan 25'475, Madrid 42'225, Amsterdam 209'10, Berlin 124'50, Dunaj 57'95, Stockholm 79'05, Oslo 77'05, Kopenhagen 68'45, Praga 12'875, Varšava 58'25, Atene 2'90, Carigrad 2'48, Bukarešta 3'05, Helsingfors 6'75, Buenos-Aires 0'81.

VREDNOSTNI PAPIRJI

Ljubljana, 27. maja. Inv. pos. 78—79, Bler 7% 77—78, Bler 8% 67—68, obv. drž. hip. banke 1927 73—75, agrarno posojilo 46—47, begluške obveznice 64—64'75, obv. stab. pos. 1931 77—80. Vojna škoda 370—373.

Zagreb, 27. maja. inv. pos. 78, vojna škoda kasa 372—372'50—372, junij—julij—avgust 370 do 374, agr. obv. 47 r, 7% Bler 67—67'50, 8% Bler 77—78'50, pos. hip. banke 72'75—72'50, begluške 64'25—65'—, agr. banka 227—230 do 228—230, Dunaj-Zagreb klearing 899—909—904 Dunaj-Beograd klearing 916'28—906'28, Grčija-Zagreb klearing 32'50 r, Grčija-Beograd klearing 32'60—31'90, Priv. klir. Lond. Zagreb 237'70—239'30—238'50, Priv. klir. Lond. Beograd 239'28—237'68, Madr. Zagreb 617'50 do 627'50 do 622'50, Trboveljska 125 n, Izis 20 do 25—20.

Beograd, 27. maja. inv. pos. 81'50—80'50 (81), agrar. obv. 47'50, stab. pos. 79'50 (79'75), 6% begluške obv. 66—65'50 (66), ratna šteta prompt 370—369 (370), 8% Bler 77'50—75, 7% Bler 67'50—66'75, Nar. banka 6000, Agr. Priv. banka 228'50—228 (227'50).

BLAGO

Ljubljana, 27. maja.

Tendenca: čvrsta. Nudi se žito: **Koruza** 71 do 73 (popolnoma suha) fco bačka postaja; popolnoma suha fco banatska postaja 70—72; bela suha fco bačka postaja 71—73. **Oves**: zdrav, suh, rešetan, fco slav. postaja 105—107. **Pšenica**: 78 kg, 2%, fco bačka postaja 129'— do 131'—. 78 kg 2% fco banatska postaja 127—129. **Moka**: pšenična 0g banatska postaja 205—225, pšenična 0g bačka postaja 205—225, pšenična 2 bačka postaja 185—205, pšenična 5 bačka postaja 165 do 185. **Otrobi**: pšenični 95—100.

Novi Sad, 27. maja.

Pšenica: bačka potiska 131—135, slavonska 132'50—135, Sremska 130—132'50, bačka 128 do 132, slavonska 125—132'50. **Oves** neizpremenjen. **Rž** ne notira. **Ječmen-koruza** neizpremenjena. **Moka**: bačka in banaška 0g in 0gg 200—222'50, št. 2 180—202'50, št. 5 160—182'50, št. 6 145 do 157'50, št. 7 117'50—122'50, št. 8 95—97'50. **Fižol**: neizpremenjen. **Otrobi**: bački in sremski, juta vreče 85—87, banaški, juta vreče 84—86. — Tendenca stalna. Promet srednji.

Budimpešta, 27. maja. Tendenca slaba, promet srednji. **Pšenica**: junij 15'68—67—65 do 15'65—66. **Rž**: junij 10'65—70—65 do 10'71—72. **Koruza**: julij 10'90'—, 11'02; 11'00, 11'00, 11'01.

Chicago, 27. maja. **Pšenica**: maj 86'1075, julij 87'75, sept. 88'725, dec. 90'75. **Koruza**: maj 84'125, julij 78'725, sept. 72, **Winipeg pšenica**: maj 74'725, julij 86'25, sept. —.

Mariborski svinjski sejem. Na običajni svinjski sejem je bilo pripeljanih 527 komadov, prodalo se jih je samo 160. — Cene so bile: 5 do 6 tednov stare 50—60 Din, 7 do 9 tednov 70—90, 3 do 4 mesece 120—150, 5 do 7 mesecev 180 do 230, 8 do 10 mesecev 250—300, 1 leto stari 320 do 360. — kg žive teže 4—5 Din, mrtve teže pa 7 do 9 Din.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petitna vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znamkah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

MAJHNO POSESTVO v ljubljanski okolici (gorenjska stran) je zaradi odselitve zelo ugodno naprodaj. Posestvo ima najlepšo lego ob vodi, je gosposko urejeno in je zlasti primerno za letovišče. Ponudbe pod »Mirni dom« na upravo »Glasa Naroda«.

Posredujem denar
na hranilne knjižice
vseh denarnih zavodov
RUDOLF ZORE, LJUBLJANA
Gledališka 12, Telef. 38-10
Za pismen odgovor priložite 3 Din v znamkah

Za mal' d'narja dost' muzke

PLOŠČE — GRAMOFONE
izposojamo, zamenjavamo, prodajamo in kupujemo
ELEKTROTON
d. z o. z.
PASAŽA NEBOTIČNIKA

Naročajte in čitajte „GLAS NARODA“

Zahvala

Za vse številne izraze in dokaze iskrenega sočutja ob bridki izgubi naše nepozabne žene, mamice itd., gospe

Kristine Pipanove

se tem potom najprisrčnejše zahvaljujemo. Zlasti iskrena hvala g. dr. Arkotu za zdravniško pomoč in zanimanje, dalje čč. duhovščini, občinskemu odboru in g. županu za poslovilne besede, darovalcem krasnih vencev in cvetja, pevovodji mešč. šolskega zbora g. Juvanu za ganljive žalostinke, učiteljstvu in deci osnovne in meščanske šole, zastopnikom raznih korporacij, sorodnikom, številnim udeležencem pogreba ter končno vsem, ki so nas v teh najtežjih urah tolažili in kakorkoli sočustvovali z nami!

Vsem in za vse najlepša hvala!

Vižmarje, dne 27. maja 1935.

Pipan Ivan z otroci.

Vabilo

Narodna prosveta v Ljubljani registrovana zadruga z omejeno zavezo vabi svoje članstvo na

izredni občni zbor

ki bo dne 7. junija t. l. ob 3. uri popoldne v dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani, Novi trg 1/I. s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva
2. Dopolnilne volitve
3. Slučajnosti

V Ljubljani, dne 27. maja 1935.

Načelstvo
Narodne prosvete v Ljubljani
reg. zadr. z omej. zavezo

dr. Srečko Goljar s. r., tajnik

Ivan Deržič s. r., poslevodeči podnačelnik

Iz zadružnih pravil: „Na občnem zboru ima vsak član en glas do petih deležev, potem pa na vsakih pet deležev še en glas, vendar največ pet glasov“. „Občni zbor sklepa veljavno, če je zastopana vsaj četrtina vseh članov. Ako bi občni zbor ne bil sklepčen, se vrši čez eno uro drugi občni zbor, ki sklepa brez ozira na število navzočih članov. Sklepa se z nadpolovično večino glasov.“

V braziljskih pragozdovih

Osrčje Južne Amerike ob zgornjem in srednjem toku Amaconke v Braziliji je gotovo najmanj raziskan in najbolj nepoznan del sveta. Vroče podnebje, nepregledni pragozdovi in divja indijanska plemena ter sto in sto drugih nevarnosti je, ki ob vsakem koraku preže na raziskovalca ali drugačnega popotnika, ki bi se drznil prodirati v to skrivnostno divjino. Dočim danes lahko rečemo, da kolikortoliko poznamo pokrajine okrog severnega in južnega tečaja, o tropskih ameriških deželah tega še dolgo ne bomo mogli reči. Tudi na najvišja gorovja na svetu se leto za letom prirejajo ekspedicije, odpravam v južno-ameriške pragozdove pa se stavijo skoraj nepremagljive ovire.

Vendar pa prihajajo tudi v te pokrajine še precej pogosto ljudje, ne sicer belokožci, pač pa mestici to je mešanci belega in rdečega plemena. Žene jih v pragozd želja, da najdejo v njem dragoceni sok posebnega tropskega drevesa, gumijca, ki se cedi iz njega. Neverjetno je, v kakšne strašne nevarnosti se s tem podajajo. Človeka mori tu neprestano deževje ali neznosna vročina. Napade ga v pragozdu lahko tisoč in tisoč velikih mravelj, termitov, zasesa se mu v kožo množica velikih klopov, ki jih mi niti ne poznamo, opikajo ga lahko do smrti strupeni obadi ali mušice ali pa ga vsaj okužijo s to ali ono tropsko boleznijo, dalje stonoge in velikanski pajki, udavi, naočarke in druge najstrupenejše kače, ki žde v visoki, gosti travi, ali pa se ovijajo in skrivajo med zelenjem gostih vej, potem pa z bliskovito hitrostjo švignejo proti svoji žrtvi. Morda najnevarnejša žival pa je strašna in požrešna piranha, ki je je v tamošnjih močvirjih, rekah in jezerih vse polno.

Naravnost v pragozd raziskovalec po suhem ne more, ker je tam sama goščava, brez poti in stez. Po vodi pa gre tudi težko, ker imajo reke dosti slapov in brzic. Ekspedicije bi lahko uporabljale motorne čolne, toda kaj, če jim bencinska zaloga poide in se tu nikjer več ne morejo založiti ž njim. Ni drugega, zadovoljiti se morajo z domačim vozilom globoko izdolbenim, dolgim čolnom, imenovanim kanoe, ki ga lahko vodijo tamošnji čolnarji in se ga lahko tudi prenaša ob slapovih. Toda ta vožnja ni brez nevarnosti, ker se kanoe kaj lahko prevrne in potegne s seboj v globočino opremo in zalogo ki jo ima raziskovalec s seboj. Če se mu posreči, da jo vsaj deloma reši, si je s tem rešil življenje in lahko je vesel, če se more ž njo takoj vrniti, odkoder je prišel.

Indijanci.

Ob zgornjem in srednjem toku Amaconke živi nešteto indijanskih rodov in razrodov, ki jih današnja etnografija seveda ne pozna še niti po imenu. Med njimi so nekateri pravi velikani, drugi pa prav pritlikavi. Niso vsi Indijanci. Srečujemo razne polti od čisto črne do rjave in rdeče, pa tudi takšne, ki so podobne beli. Ta plemena se med seboj sovražijo in žive v neprestanih bojih, čeprav jim stvarnica tam daje vsega v izobilju. Najbolj pa sovražijo tujce, predvsem belokožce. Ne moremo reči, da po krivici, morda čutijo podzavestno in nagonsko, kaj bi se zgodilo ž njimi, če bi tudi te skrite predele nekoč zavojevala evropska civilizacija. Najbrž pa je to v njih tradiciji.

Kje stanujejo in kako stanujejo, skoraj ni mogoče reči. Pač pa v pragozdu, v skrivališčih, ki so drugim nedostopna in do katerih ne drži ne pot ne steza. Oni sami poznajo svoje skrivne steze po goščavi, da pridejo do vode. Žive skupaj v družinah in trumah in spe ponajveč kar po tleh kakor recimo naši ciganje, le za svoje poglavarje, čarovnike in kogar pač hočejo med seboj odlikovati, spletejo iz protja kolibo ali kočo. Večje odlike ni treba.

Žena in hudobni duh

Njih šege in navade so čudne in divjaške. Poznajo le vsakdanji boj z divjo naravo in še bolj divjimi sovražnimi sosedi. V boju se razodeva njih divjaška narava. Vojskujejo se z lokom in puščico, ki jo pa često zastrupijo. Vsi so izvrstni strelci. Najdragocenejši njih bojni plen, ki ga sovražniku odvzamejo, so ženske, ki jih je menda med njimi premalo.

Znani plemeni med temi Indijanci so Ungvinini in Huitoti. Takoj ko se pri njih deklica razvije ter postane godna za možitev, jo zaprejo v skupno dekliško taborišče. Tu čaka, da pride po njo ta ali oni vojščak. Snubitev pa ni prav nič nežna. Snubec jo siloma privleče iz taborišča in jo priveže k drevesu. Okoli drevesa se razpostavi krog godcev in plesalcev ter plesalk, ki se za to ceremonijo na poseben način nališpajo in pomažejo svoje obraze. Nato pa planejo vsi nad ubogo nevesto in jo s posebnimi vlaknatimi, z ostrim kamenjem izprepletenimi biči zbičajo do krvi. Ne da bi nevesti sami kaj hoteli, temveč zato, da izženejo iz njo hudiča, torej neke vrste obrednega bičanja, ki spominja oddaleč na naše srednjeveške flagelante. Ko se žrtev zgrudi pod udarci bičev, je to znamenje, da je hudič že izbičan iz njenega telesa in da se je preselil v drevo, za katero je privezana. Tedaj zapali ženin plamenico in zažge ž njo tudi drevo, da ne bo v vsem življenju o ženskem hudiču več ne duha ne sluha in da ima pred njim mir. Nato obrijejo nevesti še obrvi in jih prebarvajo s posebnim lepotilom in to je menda ves poročni obred, ki zaznamuje nevesto kot poročeno ženo. Sledi velika skupna gostija ob Amaconski reki.

Pred nekaj dnevi je odšla v Južno Ameriko posebna evropska ekspedicija geografov in etnologov, ki se je vkrcala v Genovi, da bi raziskovala še nepoznane tropske kraje. Če bo uporabljala tudi letala, bo gotovo naletela še na druga, nova odkritja in obogatila našo znanost o teh najzanimivejših, a težko dostopnih krajih in njih ljudeh.

Kaj ljudje radi bero?

Neki ameriški časnikar je ugotovil v nekem svojem članku, o okusu ameriških bravcev in o dolžnostih, ki jih ta okus nalaga časnikarjem, da »think stuff« (razno berilo) ni nikomur dobrodošlo. Resnih člankov o gospodarstvu ali o politiki kakšne dežele, kamor pride poročevalec po svoji dolžnosti, nihče ne mara. Radi pa berejo vse, kar spada v vrsto »Human interest« — splošno-človeške zadeve: ženske, alkohol, iznajdbe, zdravstvo, popularna znanost in — morala; to se pravi: nemorala...

325 letnica odkritja solnčnih peg

»Solnčne pege«, temne lise na solnčni površini, je opazoval znameniti astronom Galilej prvič l. 1610. Opazoval je pego, neko temno liso, ki je bila vsak dan drugačna in ki je preromala celo solnčno ploskev, dokler ni izginila, a se čez nekaj dni zopet pokazala. Od takrat naprej opazujejo solnčne pege redno.

Kaj pomenijo te pege na solncu, tega še danes ne vemo natanko. Obstoje samo domneve.

Solnce je žareča krogla, ki žari v temperaturi 10.000 stopinj Celzija. Ta krogla je podobna razbeljenemu kotlu, v katerem vedno vse vre. Iz tega kotla udarjajo na površje od časa do časa ogromni kosi, nastajajo vrtinci in odpirajo se razpoke, tako obsežne, da bi vanje lahko zmetali vso našo zemljo, ne da bi jih napolnili. Takrat nastane na lepem in mirnem solncu pravcata prekucija.

Znanstveniki si še niso na jasnem o tem, ali ti pojavi solnčno vročino dvigajo ali pa pomenijo, da je začelo žareče solnce polagoma ugašati. Čudnega bi ne bilo nič, če bi se začelo solnce ohlajati: njegovo starost cenijo namreč na 35 milijonov let.

Solnčne pege so sicer različne velikosti, pojavljajo se pa v rednih presledkih. Opazovali so, da se pojavljajo pege vsakih 11 let v nekoliko večji meri kakor navadno. Tudi to ponavljanje si učenjaki do danes še niso mogli pojasniti.

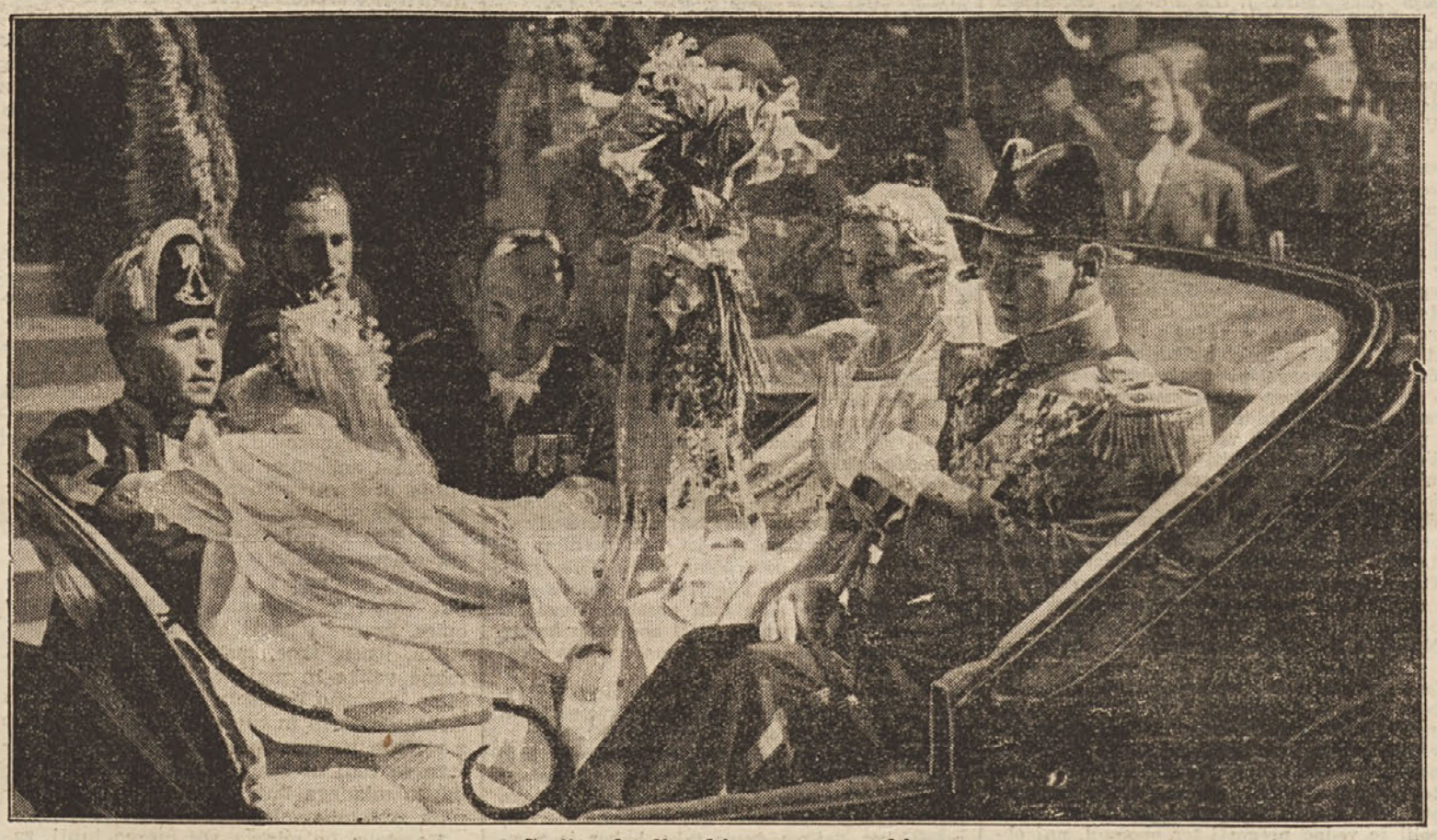

Srečen kraljevski par po poroki

Po svečanem poročnem slavju se je danski prestolonaslednik pripeljal po okrašenih ulicah Stokholma, kjer so ga Švedi in Danci navdušeno pozdravljali.

Emil Vachek: 35

Kri ne kliče po maščevanju...

Dosedanja vsebina: Bivša avstrijska častnika, Letz in Astenburg v Pragi, se bojita osvete zaradi med vojno zagrešenih zločinov. Major se umakne na Dunaj, Astenburg uradno odpotuje na Slovaško, pozorišče strašnega dejanja, ki ga je zakrivil med vojno. Pred njim vstajajo vsi ostudni dogodki, ki v jarki luči razgaljajo notranjo gnilobo nekdanje monarhije.

Zoper dekle se ne postopa, toda naj jo še tako odganjajo, se je ne morejo iznebiti. Komaj jo zapode, že zopet prileze in se cmeri. On ima ukaz, da jih privede po najkrajši poti k brigadi.

To je bil torej tisti volosjanski šolski vodja. Astenburg je že slišal o njem. Ker so bili Avstrijci vedno iznova pregnani iz Volosjanke, kjer so se Rusi držali z žilavostjo, ki pri njih ni bila običajna, so si častniki to razlagali s tem, češ da Rusi zelo podrobno poznajo pokrajino in avstrijske sile, in sicer zlasti po ogleduhih. Volosjanskega učitelja so imenovali med najhujšimi. On in vsa njegova rodbina bodo viseli, kakor hitro jih dobimo v roke, so govorili častniki. Astenburg se je na to spomnil, ko jih je ogledoval, in že takrat se je v njem zablisnila misel, da bi bilo najbolje, ko bi jih takoj odpravil. Toda v tem trenutku je Häntschel ob njegovih nogah poslednjič zahropel, se iztegnil in obležal, ne da bi se ganil. Astenburg se je zopet sklonil k njemu. Ni bil več sentimentalen, toda tega mladeniča mu je bilo žal. Saj je bil š otrok. Toda kar je še mogel storiti za tega dragega dečka, je bilo samo to, da ga dá pokopati. Ko je zopet vstajal, so se srečale njegove oči s pogledom tega paglavca. Iznova je ujel v njegovih očeh z vso gotovostjo posmeh in radost. In zdaj je v njem dozorel sklep.

2.

Kar se je zgodilo potem, tega se je Bernard tudi prav jasno spominjal. Divja jeza na te tri se je v njem izpremenila v hladno, premišljeno sovraštvo. Takoj se je odločil, da opravi z njimi hitro in energično, in sicer ne le zato, ker so bili izdajalci, ampak tudi zato, ker jih je osebno sovražil. Brez besede je segel za bluzo in izvlekel zapisnik. Iztrgal je iz njega list, načečkal nekoliko besed in dal list poddesetniku. Poddesetnik je prečital in obstal v zadregi. Bernard je medtem poklical nekoliko najboljših vojakov ter jim ukazal, naj primejo aretirance. Poddesetnik, ki se je vedel doslej pasivno, je stopil pred Astenburga in rekel, da to ni mogoče. »Imam ukaz, da jih privedem k štabu,« je dejal. — »Ampak jaz vam sedaj dajem drug ukaz!« je zakričal Bernard. »Velja poslednji ukaz. Sicer sem vam pa napisal za nje potrdilo.«

Toda poddesetnik se je še zmerom obotavljal, da bi ubogal. »Imam ukaz, da prinesem štabno potrdilo,« je ugovarjal. Bernarda je ta trdovratnost razburila. »Pozor!« je zarjovel na tujega podčastnika. »Tega mi je že dovolj. Vi morate poslušati častnika. Poberite pobotnico in odidite. Polobrat in nazaj k stotniji!«

Tuji poddesetnik se je še nekaj časa obotavljal, in Bernard se je še sedaj spominjal na znake duševnega boja, ki so se poznali na njegovem obrazu. Naglo je posegel vmes Wurmbrand, ki je vse uganil. Stopil je tik pred moža in zarjovel: »Tako, če se takoj ne pobereš, ti pomoremo mi,« in ga je brcnil v golenico. Sedaj se je poddesetnik vdal, zmignil z rameni, spravil listek v žep in pomignil svojim ljudem. Kmalu so izginili v gozdu.

Astenburgu se je jeza za trenutek polegla. Kar je čutil zoper te tri, ni bila več jeza. Ti mu niso bili več ljudje. Njegov odnos do teh je bil ta, da je čutil, da mora ravnati z njimi na določen način. Njegovi osebni občutki so bili pri tem postranski. Zastopal je proti njim pravičnost. Obrnil se je k njim ter jim namignil, naj gredo z njim. Res so ubogali, ne da bi se količkaj upirali. Astenburg je izpopolnil število vojakov na osem. Vzeli so aretirance v svojo sredo. Sam je korakal spredaj in hitel, ne da bi se oziral. Pot je bila precej strma in ona žena se je začela spodtikati, bodisi da so ji pohajale moči, bodisi, da je nekaj slutila. Eden od vojakov jo je moral neprestano podpirati. Toda na nekem kraju je zdrsnila po vlažnem igličevju in obsedela. Vojak, ki je imel vedno opravka z njo, je izgubil potrpežljivost. »Vstani!« jo je pozval. Žena je izgovorila nekoliko prosečih besed, ki jih ni razumel. Govorila je slovaško. »Pojdeš ali naj te brcnem?!« je sirovo zakričal vojak. Žena — kakor bi bila razumela, — je s trudom vstala in šla zopet dalje.

Pod gričem je bilo majhno, prazno mesto, popolnoma povaljano od vojske, ki se je tu odpočivala, in od rezerv, ki so bile tu v skrivališču. Toda sedaj ni bilo tu ničesar razen žalostnih ostankov po armadi, ki je odšla. Astenburg se je ustavil in ukazal vojakom, naj postavijo te tri v ospredje. Ti trije so šli kakor bi ničesar ne slutili, kakor ovčice. Šele ko je Bernard ukazal, naj se obrnejo s hrbtom proti vojakom, so postali živahnejši. Prvi je začel stari mož, ki se je doslej tako častitljivo vedel. Ni ubogal ukaza, temveč je stopil naprej, pred samega Astenburga, ter ga s počasno, trdo nemščino vprašal, kaj namerava z njimi in zakaj naj se postavijo s hrbtom proti vojakom. Bernard mu ni odgovoril. Taki ljudje mu niso bili vredni odgovora. Poklical je najbližjega vojaka ter mu ukazal, naj spravi starca k onim drugim. Vojak je obotavljaje se ubogal. Prijel je starega moža za ramo in mu rekel v zadregi: »Pojdite nič ne pomaga.«

Izdaja »Narodna Prosveta« v Ljubljani, zadruga z o. z., predstavnik dr. Goljar, ureja Ante Gaber, tiska tiskarna »Merkur«, predstavnik O. Mihalek, vsi v Ljubljani.